

ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම
(SSE & SMP)

ආපදා ස්ථානීය අංක. 13
කලවාන නගරය, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය – ගොනු අංකය 2
2018 සැප්තැම්බර්

ශ්‍රී ලංකා නායයෑම් අවදානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව
(AIB)

සැකසුම:

පාරිසරික අධ්‍යයන හා සේවා අංශය
ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂන හා ආයෝජන බැංකුව
99/1, ජාවත්ත පාර
කොළඹ 05

Tel: 011-2588946, 011-2503431, 011-22500354

පටුන

1. හැඳින්වීම.....	1
2. ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර හා ආපදා ස්ථානයේ කෙටි හැඳින්වීම	1
3. නායයෑම් වායසනය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු	2
4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග.....	5
5. නායයෑම් අපදාව සිදුවූ ස්ථානය, ඒ අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ තොරතුරු හා වර්තමාන අවදානම් මට්ටම.....	6
6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්විය හැකි, විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු අවට පරිසරයේ සංවේදී මූලිකාංග පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම.....	6
7. ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්.....	7
8. ව්‍යාපෘති කාර්යයන් හා සම්බන්ධ සමාජමය, පාරිසරිකමය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම.....	7
8.1 හිතකර තත්ත්වයන්.....	7
8.2 අහිතකර තත්ත්වයන්.....	7
8.2.1 භූමියට ප්‍රවේශ වීමට නොහැකි වීම හා අනාගත සංවර්ධන කාර්යයන්.....	7
8.2.2 පරිසර විද්‍යාත්මක, ජෛවවිද්‍යාත්මක, සත්ව සහ වෘක්ෂනා වර්ග වලට සිදුවිය හැකි බලපෑම්	8
8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජලවහන රටාවට සිදුවිය හැකි බලපෑම.....	8
8.2.4 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුලේ සිදුවන වෙනස් වීම	8
8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් සිදුවන ජල දූෂණය ආශ්‍රිත බලපෑම්.....	8
8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ විවෘත ලෙස මලද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම නිසා ජලය මගින් රෝග හා ආසාදන ඇතිවීම.....	8
8.2.7 පහළ ගංගා ප්‍රදේශයේ ජලය භාවිතා කරන්නට සිදුවිය හැකි බලපෑම	8
8.2.8 ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ගැටළු	8
8.2.9 වායු දූෂණය හා සම්බන්ධ ගැටළු	9
8.2.10 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී ඇතිවන ශබ්ද දූෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ව්‍යුහාත්මක වශයෙන් සිදුවිය හැකි හානි	9
8.2.11 ඉදිකිරීම් කටයුතු වල නිරතවන සේවකයින් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර විවිධ අවස්ථා වල ඇති විය හැකි නොසන්සුන් තත්ත්වයන්.....	9
8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු හා අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්	9
8.2.13 ඉදිකිරීම් අතරතුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩබිමට පිවිසීම හේතුවෙන් ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම.....	9
8.2.14 පුපුරුණු ද්‍රව්‍ය සහ එවැනි වෙනත් අනතුරු දායක ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි අවදානම	10
8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු හා මහජන ආරක්ෂාව	10
8.2.16 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ සේවක ආරක්ෂාව.....	10
9. මහජනතාව, අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන් වෙනුවෙන් පවත්වා ඇති හෝ පැවැතිවීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්	11
9.1 ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාර්ශව කරුවන් සමග පැවැත්වූ උපදේශන සේවාවන් වල දී පැමිණි එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන්.....	11
10. සුවිශේෂී වූ පාරිසරික හා සමාජයීය ගැටළු : ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත්වීම් අවශ්‍ය වන සමාජමය, පාරිසරිකමය බලපෑම් අවදානම් ඇතිවන අංශයන්	11

10.1 ජලය හා තෙත් බිම් මත සිදුවන වන බලපෑම (ගංඟා හා වෙනත් ජල ප්‍රවාහයන් අපවිත්‍ර වීම සම්බන්ධ ගැටළු, භූගත ජල මට්ටම වෙනස්වීම). නායයැම් ස්ථානය ඉදිකිරීම/පිළිසකර කිරීම තුළින් ඇතිවන විභව බලපෑම, දිගුකාලීන බලපෑම සහ අවධානම් තත්ත්වය.....	11
10.2 බාදන ක්‍රියාවලිය ආශ්‍රිත බලපෑම් හා ගංඟා ඉවුරු බාදනය.....	11
10.3 පුපුරණද්‍රව්‍ය හා අනෙකුත් හානිකර රසායන ද්‍රව්‍ය.....	12
10.4 ව්‍යාපෘති භූමියට යාබදව හෝ ආසන්නව වාසය කරන අධි අවදානම්, මධ්‍ය අවදානම් මට්ටමේ පවුල් ඒකක (නාය ඉහළ ප්‍රදේශය, පහළ ප්‍රදේශය, හා පහළ ගංඟා ප්‍රදේශය වැනි).....	12
10.5 ව්‍යාපෘති භූමිය ආසන්නයේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික හා ආනකුත් කාර්යයන් සඳහා යොදා ගනු ලබන ප්‍රදේශ.....	12
10.6 ඉදිකිරීම් කටයුතු හා මහජන ආරක්ෂාව : මාර්ගය භාවිතා කරන මගීන්ට ඇති අවදානම	12
10.7 වැඩබිම තුලට සාමාන්‍ය පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය	13
10.8 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු වලට ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීම - කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා සම්මත ගිවිසුම් ඉක්මවා යන විශේෂිත අවස්ථා.....	13
11 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා වන අනුමැතිය, අවසර ලබා ගැනීම, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව	13
11.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම.....	13
11.2 ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි රජයට අයත් ඉඩම් වල ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ අවසරය ලබා ගැනීම.	14
11.3 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය	14
11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්.....	14
11.5 පුද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගේ අනුමැතිය/විරෝධතා නොමැති බව/නීත්‍යානුකූලව බැඳුණු එකඟතාවයන්	14
12. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම (ESMP)	15
12.1 නැවත පදිංචිකිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලසුම.....	15
12.2 ජනතාව ඉවත් කිරීම.....	15
12.3 හානියට පත් භෞතික ව්‍යුහයන්, යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය	15
12.4 ව්‍යාපෘති කටයුතු හේතුවෙන් දේපල අහිමි වීම/ හානිය හේතුවෙන් අහිමි වීම/ වැනි තත්ත්වයන් සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම.....	15
12.5 පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර යටතේ ජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ	16
12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම.....	16
12.7 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව අතරතුර බලපෑම අවම කිරීම.....	17
12.7.1 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව අතරතුර කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්ට අනුකූල වීම සඳහා වන ප්‍රමිතීන්.....	17
12.7.2 ස්ථානීය හානි අවම කිරීම	19
13. ව්‍යාපෘති ස්ථානය අධීක්ෂණය	21
14. ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් අගතියට පත් වන්නන්ගේ දුක්ගැනවිලි වලට සවන් දීම	22
15. තොරතුරු අනාවරනය කිරීම.....	22

ඇමුණුම් ලැයිස්තුව

ඇමුණුම i : ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ චෝදන ඡායාරූපය i
 ඇමුණුම ii : ආපදා තත්ත්වයේ ස්වභාවය හා උපදේශන අවස්ථා..... ii
 ඇමුණුම iii : පාර්ශව කරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා තුළදී අනාවරනය වූ විශේෂ කරුණු..... iii
 ඇමුණුම iv : ව්‍යාපෘති කණ්ඩායම iii
 ඇමුණුම v : මූලාශ්‍ර ලැයිස්තුව iii

රූපසටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ සිඵානයේ ගුගල් ඡායාරූපය - වැඩිදුර අධ්‍යයනය සඳහා චෝදන ඡායාරූපය
 ඇමුණුම 1ට ඇතුළත් කර ඇත 2
 රූපය 2A: නායයෑම සිදුවූ ප්‍රදේශයට ඉදිරියෙන් ඇති පිරවුම්හල. 4
 රූපය 2b: නායයෑම හේතුවෙන් හානි වූ නිවාස. 4
 රූපය 2c: ඉඩමේ හිමිකරු විසින් තාවකාලික විසඳුමක් ලෙස ඉදිකර ඇති කොන්ක්‍රීට් තාප්පය. 4
 රූපය 2d: නායයෑම හේතුවෙන් හානි වූ නිවසට පිටුපසින් මඩ සහ විශාල ප්‍රමාණයේ ගල් තැන්පත්ව ඇති අයුරු
4

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1 : මධ්‍ය අවදානම් නිවාස හා ව්‍යාපාරික ස්ඵාන 6
 වගුව 2 : අනුමැතීන් ලබාගැනීම සඳහා නියමිත තාවකාලික කාල රාමුව 14
 වගුව 3 : සැලසුම් අදියරේ දී පාරිසරික හා සමාජ තත්ත්ව සලකා බැලීම 16
 වගුව 4 : පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණයට අනුකූල වීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවයන්..... 18
 වගුව 5 : ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ පාරිසරික සමාජයීය හා සෞඛ්‍ය සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ ගැටළු (ES & HS)
 අවම කිරීම සඳහා ගනු ලබන පියවර..... 19
 වගුව 6 : පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලසුම: ඉදිකිරීම් අදියර..... 21
 වගුව 7 : යෝජිත තොරතුරු අනාවරනය කිරීමේ වැඩසටහන..... 23
 වගුව 8 : තොරතුරු රැස්කිරීම සඳහා සම්බන්ධකරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්..... 23

කෙටි යෙදුම්

AIIB	<p>ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව.</p> <p>Asian Infrastructure Investment Bank</p>
CEA	<p>මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය</p> <p>Central Environmental Authority</p>
DFC	<p>වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව</p> <p>Department of Forest Conservation</p>
DS	<p>ප්‍රාදේශීය ලේකම්</p> <p>Divisional Secretary</p>
DWLC	<p>වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව</p> <p>Department of Wild Life Conservation</p>
EH & S	<p>පරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණය</p> <p>Environmental Health & Social</p>
E&SU of PMU	<p>ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශයේ පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණය</p> <p>Environmental & Social Unit of Project Management Unit</p>
ESMF	<p>පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව</p> <p>Environmental and Social Management Framework</p>
ESMP	<p>පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම</p> <p>Environmental Social Management Plan</p>
SSE & SMP	<p>නිශ්චිත පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම</p> <p>Site Specific Environmental and Social Management Plan</p>
GN	<p>ග්‍රාම නිලධාරී</p> <p>Grama Niladhari</p>
GSMB	<p>භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය</p> <p>Geological & Mines Bureau</p>
IUCN	<p>ස්වභාව සංරක්ෂණය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සභාව</p> <p>International Union for Conservation Nature</p>
LRC	<p>ඉඩම් කොමිෂන් සභාව</p> <p>Land Reforms Commission</p>
NBRO	<p>ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය</p> <p>National Building Research Organization</p>
RDA	<p>මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය</p> <p>Road Development Authority</p>

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා රජය ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIIB) සමග සම්බන්ධ වෙමින් එම බැංකුවේ ණය ආධාර මත ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් 6ක දිස්ත්‍රික්ක 11ක නායයෑම් අවදානමින් යුතු අස්ථාවර බැඳුම් සහිත ස්ථාන පිළිසකර කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වීම පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණමය වශයෙන් AIIB බැංකුවේ හා ලංකා රජයේ නීතිරීති වලට අනුකූලව සිදුවිය යුතුය. ව්‍යාපෘතියේ ස්වභාවය සහ එහි ක්‍රියාවලිය සැලකිල්ලට ගනිමින් AIIB බැංකුව අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔවුන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල වන පරිදි පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් (ESMF) නිර්මාණය කල යුතුය.

පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි (ESMF) අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී AIIB බැංකුවේ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේද සහ ජාතික පාරිසරික හා සමාජ ප්‍රඥප්ති පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමයි. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන්, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO) සමස්ථ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සකස් කරනු ලබන පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති රාමුව, ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ වන සියළුම පාර්ශවයන් ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එමගින් ව්‍යාපෘති කාලසීමාව අතරතුර පරිසරයට හා සමාජයට සිදුවන බලබැම අවම වනු ඇත.

පාරිසරික, සමාජ, සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ තත්ත්වයන්, ව්‍යාපෘති ස්ථානයෙන් ස්ථානයට වෙනස් වන බැවින් එවැනි වෙනස්වන නිශ්චිත තත්ත්වයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. එමනිසා පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවට (ESMF) අනුව පාරිසරික හා සමාජයීය ඇගයීම් සඳහා එක් එක් නායයෑම් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ වාර්තා (SSE & SMP) සකසා ඇත. මෙම ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණය පිළිබඳ සැලසුම් මගින් විශේෂිත පිළිසකර ක්‍රමවේදයන්, සෞඛ්‍ය, සමාජ සහ ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සලකාබැලිය යුතු අංශයන් පිළිබඳව ඉදිකිරීම් හා මෙහෙයුම් කාලය තුළ අවශ්‍ය මගපෙන්වීම් ලබා දෙනු ඇත.

මෙම විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම කලවාන නගරයේ සිදුව ඇති නායයෑම් ආපදා තත්ත්වය අවම කිරීම සඳහා වේ. ගැඹුරු පාරිසරික හා සමාජ අධ්‍යයනයකින් පසුව සැලසුම සකස් කර ඇති මෙම සැලසුම මගින් පහත කරුණු පිළිබඳව ඉහළ අවධානයක් යොමු කර ඇත.

- i. ව්‍යාපෘතියට අදාළ ප්‍රදේශයේ සංවේදී පාරිසරික හා සමාජයීය අංග හඳුනා ගැනීම
- ii. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සිදුවන සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජයීය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම
- iii. යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ උපායමාර්ග
- iv. ව්‍යාපෘතිය සඳහා සුවිශේෂී වූ වඩා උචිත පාරිසරික හා සමාජයීය බලපෑම් අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම
- v. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාලය තුළ පිලිපැදිය යුතු ප්‍රදේශය සඳහා සුවිශේෂී වූ අදාළ පාරිසරික රෙගුලාසි හා ක්‍රියාමාර්ගයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම

2. ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර හා ආපදා ස්ථානයේ කෙටි හැඳින්වීම

ස්ථානීය අංක. 13, ගොණු අංකය -2, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, කලවාන නගරය

අනෙකුත් ස්ථානීය තොරතුරු

- i. මෙම නායයෑම් ආපදාව සබරගමුව පළාතේ, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ කලවාන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය යටතේ පරිපාලන කටයුතු සිදුවන තපස්සරකන්ද ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය තුළ සිදුව ඇත.
- ii. ආපදා ස්ථානය තෙල් පිරවුම්හලක් වන D.K.W පුද්ගලික සමාගමට අයත් පුද්ගලික ඉඩමක, කළවාන අගලවත්ත මාර්ගයේ වම් පසට වන්නට පිහිටා ඇත.
- iii. කලවාන නගර සීමාව තුළම නගරයට පෙනෙන දුරින් මෙම නායයෑම සිදුව ඇත.

(මෙම ස්ථානයේ GPS අගය 6.543632 N, 80.283237 E. (යොමුව; ඡායාරූප 1. ස්ථානයේ ගුගල් ඡායාරූපය)

- iv. නායයෑම සිදුවූ භූමිය පුද්ගලික ඉඩමක් වන අතර, එය කසුන් වැලිකල මහතාට අයත් වේ.

රූපය 1. යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ගුගල් ඡායාරූපය - වැඩිදුර අධ්‍යයනය සුදහා චෝන ඡායාරූපය ඇමුණුම 1ට ඇතුළත් කර ඇත.

3. නායයෑම් ව්‍යයසනය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු

2017 වර්ෂයේ මැයි මස 24, 25, 26 යන දිනයන් හි පතිතවූ අධික වර්ෂාව හේතුවෙන් 2017 මැයි මස 26 දින මෙම නායයෑම සිදුව ඇත. ගොඩනැගිලි වැනි ව්‍යුහාත්මක ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් ඉඩ පහසුකම් ලබා ගැනීම සඳහා බැවුම පහළ ප්‍රදේශය තුළ විශාල කැපුමක් මගින් පස් ඉවත් කර ඇති අතර පසුව බැවුම ස්ථාවර කිරීමට ආරක්ෂක බැම්මක් ඉදිකර ඇත. බැවුම අධික වීමත් ඉහළ ප්‍රදේශයේ ඇති අධික පස් ප්‍රමාණයත් හේතුවෙන් වැර ගැන්වූ කාප්පය ඒවා දැරා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් වී නැත. පස් ඉවත් කර ඇති බැවුමේ දුර්වල ජලවහනය, බැවුම් ප්‍රදේශය රඳවා තබා ගැනීමේ ව්‍යුහයන් ප්‍රමාණවත් කරමින් නොතිබීම මෙම නායයෑම සිදුවීමට හේතු වී ඇත.

1:10000 පරිමාණයට සකස්කර ඇති නායයෑම් ආපදා සිතියමට අනුව මෙම ප්‍රදේශය “මධ්‍ය අවදානම්” තත්ත්වය යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති අතර, ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය “ඕනෑම අවස්ථාවක නායයෑම් සිදුවිය හැකිය” යන වර්ගීකරණය යටතේ වර්ග කර ඇත.

(මූලාශ්‍ර.NBRO.report.NBRO/LRRMD/RT/L1/18/31/40059)

ආපදාවෙන් පසු සිදුව ඇති හානියේ ස්වභාවය

නායයෑම සිදුව ඇති අස්ථාවර ප්‍රදේශය දිගින් අඩි 430ක් පමණ වන අතර, නාය හිස ප්‍රදේශයේ සිට 170 පමණ පහළට සුන්බුන් පතිත වීමක් සිදුව ඇත. මෙම නායයාම හේතුවෙන් ආරක්ෂිත කළුගල් බැම්ම (Gabion wall) ට සම්පූර්ණයෙන්ම හානි සිදුවී ඇති අතර, අසල ඇති සම්පත් බැංකුවේ නේවාසික ස්ථාන වෙත තිබූ පිවිසුම් මාර්ගයද සම්පූර්ණයෙන්ම අවහිර වී ඇත. තෙල් පිරවුම්හලේ ඇති ගොඩනැගිලි වලට අර්ධ හානි සිදුව ඇත. නාය ප්‍රදේශයේ එක් පසෙකින් ඉහළට වන්නට ඇති පැලගේ පුංචි මැණිකේ නැමති අයගේ නිවසේ බිත්ති වල ඉරිතැලීම් ගනනාවක් සිදුව ඇත. මේ වන විට නායගිය ස්ථානයට ඉදිරියෙන් කලවාන මතුගම මාර්ගය ආසන්නයේ ඇති නිවාස, ව්‍යාපාරික ගොඩනැගිලි හා වෙනත් සේවා සපයන ගොඩනැගිලි ඇතුළුව සැලකිය යුතු ස්ථාන මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ පවතී.

මෙම ආපදාව හේතුවෙන් කිසිවෙකුටත් ජීවිත හානි හෝ තුවාල සිදුවී නොමැති අතර ආසන්න නිවාස හා ගොඩනැගිලි වල සිටි පදිංචි කරුවන් කීපදෙනෙක් එම ස්ථාන වෙතින් ඉවත් වී ඇත. ඉඩමේ හා තෙල් පිරවුම්හලෙහි හිමිකරු විසින් මේ වන විට බෑවුම තවදුරටත් අස්ථාවර වීම වැළැක්වීම සඳහා කොන්ක්‍රීට් බැම්මක් ඉදිකර ඇති අතර එය සදුසු ජලාපවහන ක්‍රමවේදයකින් තොර වූවකි. තෙල් පිරවුම්හල මේ වන විට සාමාන්‍ය පරිදි දෛනික ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදුකරන අතර ආසන්න පදිංචිකරුවන් මධ්‍ය අවදානම් නිවාස වල ජීවත් වෙමින් දෛනික කටයුතු වල නිරත වේ.

මෙම සිදුවීම හේතුවෙන් වැවිලි හෝග/කෘෂිකාර්මික හෝග වලට හානි සිදුව නැත.

රූපය 2A නායයෑම සිදුවූ ප්‍රදේශයට ඉදිරියෙන් ඇති පිරවුම්හල

රූපය 2b: නායයෑම හේතුවෙන් හානි වූ නිවාස

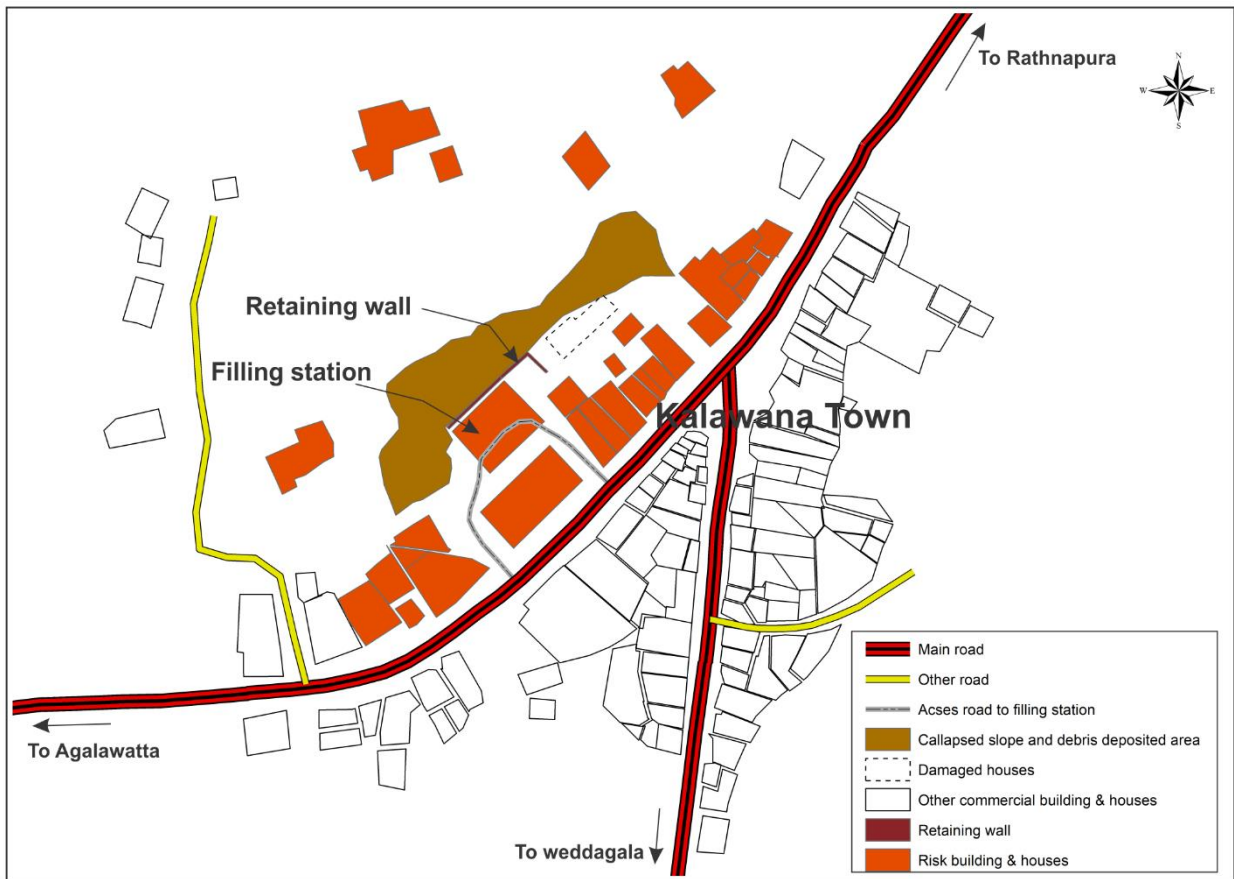

රූපය 2c: ඉඩමේ හිමිකරු විසින් තාවකාලික විසඳුමක් ලෙස ඉදිකර ඇති කොන්ක්‍රීට් තාප්පය

රූපය 2d: නායයෑම හේතුවෙන් හානි වූ නිවසට පිටුපසින් මඩ සහ විශාල ප්‍රමාණයේ ගල් තැන්පත්ව ඇති අයුරු

රූපය අංක 2: ව්‍යාපෘති ස්ථානයේ ඡායාරූප

රූපසටහන 3 : නායයෑම හේතුවෙන් බලපෑම් සිදුව ඇති ප්‍රදේශය හා ගොඩනැගිලි දැක්වෙන රූපමය සටහන

4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

මෙම සිදුවීමෙන් පසු පිරවුම්හලෙහි හිමිකරු විසින් ගොඩනැගිල්ල පසුපස කොටසේ කොන්ක්‍රීට් තාප්පයක් ඉදිකිරීමට කටයුතු කර තිබේ.

අවදානම හේතුවෙන් මහජනතාව ඉවත් කිරීම

හානියට පත්ව ඇති නිවාස දෙකක සිටි පදිංචිකරුවන් මේ වන විට එම නිවාස වලින් ඉවත් වී සිටී. මෙම ප්‍රදේශයේ පවතින භූ අස්ථාවරත්වය පිළිබඳව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය විසින් භූමි පරීක්ෂාවකින් අනතුරුව වාර්තාවක් සකස් කර ඇත. එම වාර්තාව පදනම් කර ගනිමින් කලවාන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය පිරවුම්හලෙහි හිමිකරු වන කසුන් වැලිකල මහතාට වහාම එම ස්ථානයෙන් ඉවත් වන ලෙස ලිඛිතව දන්වා ඇත. ආසන්න ගොඩනැගිලි වල මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ වාසය කරන්නන් වෙත අවධානයෙන් සිටින ලෙසත්, වර්ෂාව පදනම් කරගෙන ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නිකුත් කරන අනතුරු ඇඟවීම් වලට ප්‍රතිචාර දක්වන ලෙස දැනුම් දී ඇත.

5. නායයෑම් අපදාච සිදුවූ ස්ථානය, ඒ අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ තොරතුරු හා වර්තමාන අවදානම් මට්ටම

නායයෑම සිදුවූ භූමිය හා ඒ අවට ප්‍රදේශය කලවාන නගර සීමාවට අයත් වන අතර පුද්ගලික හිමිකාරිත්වයන් ඇති නේවාසික හා ව්‍යාපාරික ස්ථාන වලින් යක්ත වේ. ව්‍යාපාරික ස්ථාන වශයෙන් බැංකු සහ අනෙකුත් අලෙවිසැල්, පිරවුම්හල් වැනි විවිධ සේවා සපයන ස්ථාන ප්‍රධාන මාර්ගය දෙපස ස්ථානගත වී ඇත. මෙම ව්‍යාපාරික ගොඩනැගිලි වලට පිටුපසින් සීමිත ඉඩකඩ සහිත නිවාස ඉදිකර ඇත. නායයෑම ආරම්භ වී ඇති ප්‍රදේශයට ඉහළින් ඇති ප්‍රදේශයේ නිවාස කීපයක ජනතාව පදිංචි වී සිටී. මෙම සිදුවීමෙන් පසු කලවාන මානාන ලිපිනයේ ඇති DKW Traders (Pvt) Ltd පුද්ගලික ආයතනය අධි අවදානම් තත්වයට පත්ව ඇත. පැලගේ පුංචි මැණිකේ යන අයගේ නිවස හා සම්පත් බැංකුවේ නේවාසික ගොඩනැගිල්ල ද අධි අවදානම් වර්ගීකරණයට ඇතුළත් වේ.

පහත සඳහන් නිවාස හා ව්‍යාපාරික ස්ථාන හිමිකරුවන් මධ්‍ය අවදානම් වර්ගීකරණයට ඇතුළත් වේ.

වගුව 1: මධ්‍ය අවදානම් නිවාස හා ව්‍යාපාරික ස්ථාන

01.ගාමිනී සමරතුංග	11. සුනිල් දිසානායක (නිවස/කසුන් වෙළඳ ස්ථානය)
02. නිමල් වන්දසිරි	12. රංජිත් රණසිංහ (හෙළසිරිත ආපනශාලාව)
03. සිරිල් ජයරත්න	13. තිස්ස කරුනාරත්න (වාසනා බෙකරිය/ හෙළසිරිත ෆ්ලෝරා)
04. සමරනායක (සම්පත් බැංකු ගොඩනැගිල්ල)	14. ලොකුදුවගේ රෙදිපිළි අලෙවිසැල
05. ධම්මික (J.S.P. Wine Stores)	15. තිස්ස (කරුනාරත්න මෝටස්)
06. W.G.G.M. රෝදිගු (පද්මසිරි පොත්හල)	16. W.P.N. පතිරන (කලවාන මෝටස්/රුවන් වෙළඳ ස්ථානය)
07. S.H. සමරනායක (ව්‍යායාම් මධ්‍යස්ථානය/සමරනායක වෙළඳ ස්ථානය)	17. ප්‍රේමරත්න (P.G.D. පාවහන් අලෙවිසැල)
08. S.H.Samaranayaka(Abans Showroom) S.H. සමරනායක (අබාන්ස් ප්‍රදර්ශනාගාරය)	18. S.B.D දිසානායක (D.කුලී වාහන සපයන්නෝ/දිසානායක වෙළඳ ස්ථානය)
09. H.A. නිලානි (නිවස/මානාන අයුරුවේද අලෙවිහල)	19. K.P.N. දේවප්‍රිය, K.V.N. දේශප්‍රිය, K.V.M. ශාන්තිප්‍රිය (මහජන බැංකු ගොඩනැගිනල්ල)
10. M.M ආරියරත්න මැනිකේ (කුකුල්ගම වෙළඳ ස්ථානය)	

මෙම නිවාස වල පදිංචි කරුවන් හා ව්‍යාපාරික කටයුතු වල යෙදී සිටින පිරිස් දෛනික වර්ෂාපතනය 150mm හා පැයක් ඇතුළත 75mm වර්ෂාපතනය ඉකිමවූ විට ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නිකුත් කරන අනතුරු හැඟවීම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වී යුතු බවත් වහාම එම ස්ථාන වලින් ඉවත් විය යුතු බව නිකුත් කර ඇති වාර්තාවේ නිර්දේශ කර ඇත.

6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්විය හැකි, විශේෂ අවධානය යොමු කල යුතු අවට පරිසරයේ සංවේදී මූලිකාංග පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම

නායයෑම සිදුවූ ප්‍රදේශය අවට ව්‍යාපාරික හා සේවා සහිත ගොඩනැගිලි, නිවාස, ගෙවතු වගාවන් හා මාර්ග වැනි යටිතල ව්‍යුහයන්ගෙන් සමන්විත වේ. වනාන්තර ප්‍රදේශ, වනජීවී වාසස්ථාන ප්‍රදේශ, පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී කළාප හෝ එවැනි පරිසරික වශයෙන් වැදගත් ස්ථාන මෙම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව පිහිටා

නැත. ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත සාමාන්‍ය ස්වභාවය සැලකූ විට ව්‍යාපාරික හා නේවාසික ස්ථාන වල ඝනත්වය අධික බැවින් අතිශයින්ම කළබලකාරී වටපිටාවකින් සමන්විත වේ.

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පහත සඳහන් අංශයන් වෙත හාදා සිදුවිය හැකිය

- i. මාර්ග තදබදය, පදිකයින් හා මාර්ගය භාවිතා කරන අනෙකුත් ජනතාව
- ii. ආසන්න නිවෙස් වල පදිංචිකරුවන්
- iii. DKW ව්‍යාපාරය වෙත පැමිණෙන පාරිභෝගිකයන්
- iv. ඉදිකිරීම් සිදුවන පරිශ්‍රය අයත් ඉඩම් හිමියන්
- v. ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ වර්තමාන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්

7. ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්

යෝජිත මෙම ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානය විශාල වශයෙන් දැනට පවතින බැවුමේ හැඩය සුදුසු පරිදි වෙනස් කිරීමට, ජලාපවහන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම හා සුදුසු රැඳවුම් බිත්ති වලින් ශක්තිමත් කිරීමට නියමිතය.

8. ව්‍යාපෘති කාර්යයන් හා සම්බන්ධ සමාජමය, පාරිසරිකමය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම

8.1 හිතකර තත්ත්වයන්

මෙම භූමියේ දැනට පවතින අස්ථාවර බව ව්‍යාපෘතිය මගින් ස්ථාවර තත්ත්වයට පත් කිරීමෙන් අධි අවදානම් සහ මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ ඇති පිරවුම් හල හා ඒ ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් වලට, ඉහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ හා පහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ නිවාස වලට, මාර්ගය දෙපස ඇති අනෙකුත් ව්‍යාපාරික ස්ථාන වලට ආරක්ෂාව සැලසෙනු ඇත.

8.2 අහිතකර තත්ත්වයන්

නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානය සුන්බුන් ඇදහැලීම හේතුවෙන් මේ වන විටත් අවහිර වීමක් සිදුව ඇත. කෙසේවෙතත් අහිතකර තත්ත්වයන් ඇති වුවහොත් එය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන කාලසීමාවට පමණක් සීමා විය හැකි අතර එය ඉහත සඳහන් කල ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයට පමණක් සීමා වනු ඇත.

8.2.1 භූමියට ප්‍රවේශ වීමට නොහැකි වීම හා අනාගත සංවර්ධන කාර්යයන්

මෙම ස්ථානය සඳහා වන නායයෑම් අවදානම අවම කිරීමේ ක්‍රමවේදය ඉහළ ප්‍රදේශයක සිට සුන්බුන් පතිත වී නිර්මාණය වී ඇති අධික බැවුම් මේ වන විටත් නිර්මාණය වී ඇති භූමි ප්‍රදේශයකට සීමා වේ. මෙම අධික බැවුම ස්ථාවර තත්ත්වයට පති කිරීම අවට ප්‍රදේශයේ ස්ථාවරත්වය ඇති කිරීම උදෙසා අනිවාර්යයෙන්ම සිදු යුක්තකි. ව්‍යාපෘති සථානයේ පිහිටීම අනුව එය ස්වභාවයෙන්ම ස්ථිර පිවිසුම් මාර්ග අවහිර කිරීමක් හෝ අනාගත සංවර්ධන ඉඩප්‍රස්තාවන්ට පූර්ණකාලීනව හාදා ඇති කිරීමක් සිදු නොකරයි. කෙසේ වෙතත් ඉදිකිරීම් කාලය අතරතුර තාවකාලික හාදාවීම් සිදුවිය හැකිය.

8.2.2 පරිසර විද්‍යාත්මක, ජෛවවිද්‍යාත්මක, සත්ව සහ වෘක්ෂතා වර්ග වලට සිදුවිය හැකි බලපෑම්

අස්ථාවර බැවුමේ සිදුව ඇති ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් එහි ශාඛ ආවරණයට මේ වන විට බලපෑම් සිදු වී ඇත. එම නිසා ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියට අදාළ විවිධ වූ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත භූමි පරිසර පද්ධතියට සිදු වීමට ඇති බලපෑම ඉතා අල්ප වනු ඇත.

8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජලවහන රටාවට සිදුවිය හැකි බලපෑම

ව්‍යාපෘතිය මගින් මේ වන විට බැවුම ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ ජලවහන පද්ධතියට සිදුව ඇති අවහිරතාවය නැවත යතා තත්ත්වයට පත් කරණු ඇත. නමුත් එමගින් මුළු ප්‍රදේශයේම ජලවහන රටාවට සිදුවිය හැකි බලපෑම ඉතා අල්පය.

8.2.4 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංඟා පතුලේ සිදුවන වෙනස් වීම

මෙම ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිය මූලික වශයෙන්ම අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ ජලඅපවහන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වේ. කෙසේවෙතත් වාර්ෂා කාලසීමාවේ දී මෙම බැවුම් ප්‍රදේශයෙන් මතු වන ජලය කාලවාන නගරයේ ජලය බැසයාමට සකසා ඇති කාණු පද්ධති උතුරා යාමට තරම් අතිරික්ත ජල ප්‍රමාණයක් ජනනය කරයි.

8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් සිදුවන ජල දූෂණය ආශ්‍රිත බලපෑම්

මෙම ව්‍යාපෘති භූමියට ආසන්නයේ (100m වපසරිය තුළ) ගංඟාවක් හෝ ඇල මාර්ගයක් නොමැත. එබැවින් එවැනි බලපෑමක් සිදුවිය හැකි හැකියාව ඉතා අල්ප වේ.

8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ විවෘත ලෙස මලද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම නිසා ජලය මගින් රෝග හා ආසාදන ඇතිවීම.

මෙවැනි බලපෑමක් සිදුවිය හැකි අවස්ථාව ඉතා අල්ප වේ. ව්‍යාපෘති ස්ථානය නාගරික ප්‍රදේශයක් තුළ ස්ථාපනය වන නිසා පොදු නාගරික අවශ්‍යතා වශයෙන් සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ආසන්නයෙන් සපයාගත හැකි වනු ඇත.

8.2.7 පහළ ගංඟා ප්‍රදේශයේ ජලය භාවිතා කරන්නට සිදුවිය හැකි බලපෑම

ජලයේ ගුණාත්මක භාවයට හානි සිදුවන අප ජලය හෝ වෙනත් මාර්ග වලින් දූෂණය වූ ජලය ජනනය උවත් ආසන්න ප්‍රදේශයේ ගඟාවක් හෝ ජල ධාරවන් නොමැති බැවින් බලපෑමක් සිදුවීමට ඇති අවස්ථාව ඉතා අල්පය.

8.2.8 ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ගැටළු

ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ අපද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත් විවිධ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ජනනය වන ඝන අපද්‍රව්‍ය, ගලා යන ජලය මාර්ගයෙන් පරිසරයට එකතු වීමෙන් පාරිසරික වශයෙන් විවිධ හානිකර තත්වයන් ඇති විය හැකිය.

8.2.9 වායු දූෂණය හා සම්බන්ධ ගැටළු

ව්‍යාපෘති භූමිය සැකසීම, ඩීසල් එන්ජින් යොදා කැනීම් කටයුතු සිදුකිරීම, ගිනි තැබීම්, ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හා ඉවතලන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය, භාවිත කරන සහ ඉවතලන විෂ සහිත ද්‍රව්‍ය (පිපිරවීම් සඳහා භාවිත කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය) භාවිතය, වායු දූෂණයට දායක වන ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් වේ. ඉදිකිරීම් අතරතුර කොන්ක්‍රීට්, සිමෙන්ති, ලී, ගල්, සහ සිලිකා වැනි ද්‍රව්‍ය වලින් අධික ලෙස වායු දූෂණයට හේතු වන දුවිලි සහ වෙනත් විෂ සහන දූෂණ කාරක ඇති කරයි. මෙවැනි තත්ත්වයන් ඉදිකිරීම් සිදුවන සමස්ථ කාලසීමාව තුළ විශාල ප්‍රදේශයක් පුරා පැතිර යනු ඇත. එබැවින් මෙම ව්‍යාපෘතිය අසල්වැසි ප්‍රජාව වෙත බලපෑම් එල්ල කරනු ඇත. විශේෂයෙන් පිරවුම් හලෙහි සේවකයින්, එදිනෙදා පැමිණෙන පාරිභෝගිකයින් වියලි කාලගුණික තත්ත්වයන් පවතින කාලසීමාවල දී වායු දූෂණය හේතුවෙන් විවිධ අපහසුතාවයන් වලට මුහුණ දෙනු ඇත.

8.2.10 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී ඇතිවන ශබ්ද දූෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ව්‍යුහාත්මක වශයෙන් සිදුවිය හැකි හානි

ඉදිකිරීම් උපකරණ වෙතින් ශබ්ද හා කම්පනයන් උත්පාදනය වීම සාමාන්‍ය තත්ත්වයකි. එබැවින් ව්‍යාපෘති භූමියට ආසන්නයේ නිවාස හා ගොඩනැගිලි වැනි නේවාසික ස්ථාන වල වාසය කරන පිරිස් වෙත ශබ්දය බලපානු ඇත. මේ හේතුව නිසා ව්‍යාපෘතිය මගින් ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත ජනතාවට විශේෂයෙන් පිරවුම් හලේ සේවකයින් හා දෛනිකව පැමිණෙන පාරිභෝගිකයින් අපහසුතාවයට පත් වේ.

ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර දී ඇතිවන කම්පන තත්ත්වයන් නායයෑම් අපදාව හේතුවෙන් මේ වන විටත් ඉරිතැලීම් වලට ලක් වී ඇති ගොඩනැගිලි වලට අවදානම ගෙන දෙනු ඇත.

8.2.11 ඉදිකිරීම් කටයුතු වල නිරතවන සේවකයින් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර විවිධ අවස්ථා වල ඇති විය හැකි නොසන්සුන් තත්ත්වයන්

ඇතැම් අවස්ථා වල දී ව්‍යාපෘති භූමියේ සේවයේ නියුතු සේවකයින් හා අවට ගම්වාසීන් අතර යම් යම් හේතූන් මුල් කරගෙන දෙපාර්ශවයන් අතර ගැටුම්, නොසන්සුන් තත්ත්වයන් ඇතිවිය හැකිය. විශේෂයෙන් වැඩබිම් සේවකයින් හා පිරවුම්හලේ සේවකයින් පිවිසුම් මාර්ගය අවහිර වීම වැනි හේතූන් මුල් කරගෙන ගැටුම් අතිකර ගැනීමට ඉඩ ඇත.

8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු හා අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්

සහ අපද්‍රව්‍ය හා මල අපවහන පද්ධතීන් නේවාසික කඳවුරු භූමියෙන් බැහැර කිරීම ක්‍රමවත් පරිධි සිදු කිරීම ඉතා වැදගත්ය. එසේ නොවුනහොත් අවට ප්‍රදේශයේ වාසය කරන ප්‍රජාවට එය විශාල අපහසුතාවයක් වනු ඇත.

8.2.13 ඉදිකිරීම් අතරතුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩබිමට පිවිසීම හේතුවෙන් ඔවුනට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම

ව්‍යාපෘති භූමිය තුළ විදීම, බෝර දැමීම් සහ කැනීම් කටයුතු වැනි විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අධි අවදානම් හා අනතුරු ගෙන දෙන යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිත වේ. එම පරිශ්‍රය තුළ නිසි පුහුණුවක් ලැබූ ශ්‍රම බලකාය පමණක් සුරක්ෂිතව කටයුතු කරණු ඇත. අනවසර පුද්ගලයින් මෙම වැඩබිමට පිවිසෙන්නේ නම්, බර යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් සිදුවිය හැකි හදිසි අනතුරු වලට ගොදුරු වීමේ අවදානමක් ඇත.

8.2.14 පුපුරණ ද්‍රව්‍ය සහ එවැනි වෙනත් අනතුරු දායක ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි අවදානම

නායයෑම් සිදුව ඇති බැවුම තුළ විශාල ප්‍රමාණයේ ගල් සිරවී අවහිර වීම සිදුව ඇත. පිළිසකර කිරීමේ කටයුතු වලදී එම විශාල ගල් ඉවත් කිරීමට බොහෝවිට පුපුරණ ද්‍රව්‍ය යොදාගනු ඇත. අනාරක්ෂිත ලෙස පිපිරවීම් සිදුකිරීම නිසා ගල් කැබලි විසිවීම වැනි අවදානම් තත්වයන් ඇතිවිය හැකිය. මෙම පිළිසකර කිරීමේ කටයුතු අස්ථාවර බැවුම මත සිදුකල යුතු බැවින් පිපිරවීම් සිදු කිරීම බැවුම තවදුරටත් අස්ථාවර වීමට හේතු වනු ඇත. එබැවින් මෙවැනි අවස්ථා වලදී මතු විය හැකි අවදානම පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

මෙම ව්‍යාපෘති ස්ථානයේ ඇති පිරවුම්හලේ තෙල් ගබඩාව පොළව අභ්‍යන්තරයේ පවත්වාගෙන යනු ලබයි. තවද ඉන්දන නොග වාහන මාර්ගයෙන් ප්‍රවාහනය කිරීම, ලිහිසි තෙල් ගබඩා කර තබා ගැනීම අදී කටයුතු ද මෙම පරිශ්‍රය තුළ සිදුවේ. විශාල හා අධික බරින් යුතු ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රසූත්‍ර භාවිතය, ගමන් කිරීමේ දී හා විවිධ ක්‍රියාකාරකම් වල නිරත වීමේ දී නිකුත් වන කම්පනයන් මගින් භූගත තෙල් ගබඩා ෮෦කි වලට හානි සිදුවීමට වැඩි ඉඩකඩ පවතී. ගබඩා වලට සිදුවන එවැනි හානිකර තත්වයන් මගින් තෙල් කාන්දු වීම, දීර්ඝකාලීනව සිදුවන කාන්දු වීම් හේතුවෙන් භූගත ජලය දූෂණය වීම වැනි අහිතකර ප්‍රතිඵලයන් ඇතිවේ.

අනාරක්ෂිත ව්‍යාපෘති කටයුතු හේතුවෙන් (තාවකාලිකව ලබාගන්නා විදුලි සැපයුම් වලින් විදුලිය කාන්දු වීම) ගිනි ගැනීම් තත්වයන් පිරවුම්හල ආසන්නයේ ඇති බැවින් ඉතා භයානක විය හැකිය.

8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු හා මහජන ආරක්ෂාව

ව්‍යාපෘති භූමියේ පිහිටා ඇති පිරවුම්හල නගරය තුළ පිහිටීමත්, දෛනිකව විශාල වාහන ප්‍රමාණයක් ඉන්දන ලබා ගැනීමට පැමිණීමත්, ව්‍යාපෘති කටයුතු සඳහා භාවිත වන යන්ත්‍රසූත්‍ර අදියත් නිසාවෙන් වඩාත් කාර්යබහුල වනු ඇත. කඩා වැටී ඇති බැවුමත්, තෙල් පිරවුම්හලත්, අනෙකුත් ගොඩනැගිලිත් හේතුවෙන් මෙම ස්ථානයේ ඉඩකඩ තවත් සීමා වී ඇත. මේ හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු වෙනුවෙන් භාවිතා කරන යන්ත්‍රසූත්‍ර හා පිරවුම්හලේ කටයුතු දෙකම එකවිට සිදුවන බැවින් කාර්යයන් තවදුරටත් ප්‍රමාද වීම සිදුවනු ඇත. එබැවින් පිරවුම්හලෙහි කටයුතු කලබලකාරී තත්වයකින් තොරව පවත්වගෙන යාමටත්, පාරිභෝගිකයින්ට සිදුවන අවහරතාවයන් අවම කිරීමටත්, යන්ත්‍රසූත්‍ර වලින් එහා මෙහා යාමෙන් ඇතිවන අවතුරුදායක තත්වයන් පිළිබඳවත් අවධානය යොමු කිරීම ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේ දී ඉතා වැදගත් වේ.

8.2.16 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ සේවක ආරක්ෂාව

ඕනෑම නායයෑම් ආපදා ස්ථානයක සිදුකරනු ලබන පිළිසකර කිරීමක දී සේවකයින්ට ඇති විය හැකි අවදානම් තත්වය ඕනෑම නායයෑම් ආපදා ස්ථානයකට පොදුය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් අඩු වයස් සේවකයින් (ළමා ශ්‍රමිකයන්) යොදා නොගැනීමට, බරපතල අනතුරු හා තුවාල සිදුවන ක්‍රියා වල සේවකයින් භාවිතා නොකිරීමට එකඟ විය යුතුය.

9. මහජනතාව, අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන් වෙනුවෙන් පවත්වා ඇති හෝ පැවැත්වීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්

DKW ව්‍යාපාරයේ අධිපති වරයා මූලික අදියරේ පැවැත්වූ උපදේශන සේවාව සඳහා සම්බන්ධ කර ගැනීමට අවස්තාව සැලසිණ. එහි දී ඔහු සමග සාර්ථක සාකච්චාවක් පැවැත්වීමට හැකි වූ අතර එහි දී ඔහු ව්‍යාපෘති කටයුතු සඳහා භූමිය භාවිතයට, ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරන ඉදිකිරීම් භූමියට ඇතුල් කිරීමට හා එහා මෙහා ගෙන යාමට වැනි කටයුතු වලට එකඟතාවය පලකරන ලදී. මෙහි අවදානම අවම කිරීම මගින් ඔහුට අයත් වන ප්‍රතිලාභ හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය හඳුනා හැකි සෑම අයුරින්ම සහයෝගය දැක්වීමට කටයුතු කරන බව ප්‍රකාශ කළේය. හිමිකරු විසින් පිරවුම්හලෙහි ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් අර්ධ වශයෙන් මේ වන විටත් අර්ධ වශයෙන් ඉදිකර ඇති ආරක්ෂක බැම්ම ඉදිරි කටයුතු සඳහා යොදා ගෙන එය තවදුරටත් ව්‍යුහාත්මක වශයෙන් ශක්තිමත් කිරීම වඩාත් යොග්‍ය වනු ඇත. එබැවින් ඉදිකිරීම් කටයුතු වෙනුවෙන් වෙනත් ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමක් අවශ්‍ය නොවනු ඇත. සුන්බුන් කඩා වැදීම හේතුවෙන් හානියට පත්ව ඇති නිවාස දිත්වයෙහි හිමිකාරීත්වය දරන පිරවුම්හලේ හිමිකරු එම ප්‍රදේශයද ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා භාවිත කිරීම පිළිබඳ විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව ප්‍රකාශ කරණු ලැබිණි.

9.1 ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාර්ශව කරුවන් සමග පැවැත්වූ උපදේශන සේවාවන් වල දී පැමිණි එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන්

මෙම ස්ථානයේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා භූමිය අයත් පුද්ගලික හිමිකාරීත්වයේ ගිවිසුම පමණක් ප්‍රමාණවත් වන අතර වෙනත් පාර්ශවයන්ගේ (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය (CEA), මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය (RDA) ගිවිසුම් අවශ්‍ය නොවේ.

10. සුවිශේෂී වූ පාරිසරික හා සමාජයීය ගැටළු : ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත්වීම් අවශ්‍ය වන සමාජමය, පාරිසරිකමය බලපෑම් අවදානම් ඇතිවන අංශයන්

10.1 ජලය හා තෙත් බිම් මත සිදුවන වන බලපෑම (ගංඟා හා වෙනත් ජල ප්‍රවාහයන් අපවිත්‍ර වීම සම්බන්ධ ගැටළු, භූගත ජල මට්ටම වෙනස්වීම). නායයෑම් ස්ථානය ඉදිකිරීම/පිළිසකර කිරීම තුළින් ඇතිවන විභව බලපෑම, දිගුකාලීන බලපෑම සහ අවධානම් තත්ත්වය

ඉදිකිරීම් භූමියේ ඇති යන්ත්‍රසූත්‍රවල හානිකර ද්‍රව්‍ය වන තෙල් වර්ග කාන්දු වීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් තෙල් කාන්දු වීම, සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, වැඩබිම් සේවකයින් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම වැනි හේතු සාධක පරිසරයට ඉතා අහිතකර බලපෑම් එල්ල කරයි. ගංඟාවක් හෝ ඇල මාර්ගයක් මෙම ඉදිකිරීම් භූමිය ආසන්නයේ නොමැති බැවින් එවැනි ස්ථාන වෙත සිදුවිය හැකි බලපෑම් පිළිබඳව සැලකිලිමත්විය යුතු නැත.

10.2 බාදන ක්‍රියාවලිය ආශ්‍රිත බලපෑම් හා ගංඟා ඉවුරු බාදනය

වර්ෂාව පවතින කාලසීමාවේ දී ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් ඉහළ බෑවුම් පදේශයේ ඉවුරු පාංශු බාදනය ඉහළ යා හැකිය. එසේම මෙවැනි කාලසීමා වල බෑවුම තුළින් අධි ධාරිතාවයෙන් යුතු ජලය ගලා ඒමත් සමග පස් ඇදහැලීම වැනි සිදුවීම් වල

10.3 පුපුරණද්‍රව්‍ය හා අනෙකුත් හානිකර රසායන ද්‍රව්‍ය

- i. වැඩබිම් තුළ ගල් පිපිරවීම් සඳහා පුපුරණද්‍රව්‍ය යොදා ගනු ඇත. පිරවුම්හල ඒ ආසන්නයේම පිහිටා තිබීමත්, ගිනිගැනීම් වැනි තත්ත්වයන්ට තුඩු දෙන අපරික්ෂාකාරී කටයුතු හේතුවෙන් ගිනිගැනීම් වැනි හයානක තත්ත්වයන් ඇතිවීමට ඇති හැකියාව ඉහළය.
- ii. අධික බරින් යුතු ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ භාවිතය සමග හටගන්නා පොළව දෙදරීම, එවැනි තත්ත්වයන් ඇතිකරණ වෙනත් යන්ත්‍රෝපකරණ භාවිතය හේතුවෙන් පිරවුම්හලෙහි භූගත ගබඩා ටැංකි වලට හානි සුදුවී හැකිය. ඉතා සුළු ප්‍රමාණයේ කාන්දුවීම් දීර්ඝකාලයක් තිස්සේ පැවතීම හේතුවෙන් භූගත ජලය දූෂණය වීම සිදු වේ.
- iii. අනාරක්ෂිත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් (තාවකාලික විදුලි රැහැන්) හේතුවෙන් ගිනි ගැනීම් ඇතිවිය හැකිය. මෙම ස්ථානයේ ස්වභාවය අනුව එවැනි ගිනිගැනීම් හයානක වේ.

10.4 ව්‍යාපෘති භූමියට යාබදව හෝ ආසන්නව වාසය කරන අධි අවදානම්, මධ්‍ය අවදානම් මට්ටමේ පවුල් ඒකක (නාය ඉහළ ප්‍රදේශය, පහළ ප්‍රදේශය, හා පහළ ගංඟා ප්‍රදේශය වැනි)

- i. ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර දී මහජන ආරක්ෂාව පිළිබඳ දැඩි අවදානම් තත්ත්වයන් ඇතිවිය හැකිය. ඒ අතරට ශබ්දය හා කම්පන බලබැඳී ඇතුළත් වේ.
- ii. අධි හා මධ්‍ය අවදානම් නිවෙස් වල පැළුම් ඇති විය හැකිය

10.5 ව්‍යාපෘති භූමිය ආසන්නයේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික හා ආනකුත් කාර්යයන් සඳහා යොදා ගනු ලබන ප්‍රදේශ

මෙම අවදානම් අවම කිරීමේ ස්ථානය කාර්යබහුල බවින් වැඩි ස්ථානයක පිහිටා ඇත. කලවාන නගරය තුළ, විවිධ සේවා සපයන ස්ථාන, කාර්යාල, කුඩා ව්‍යාපාරික ස්ථාන පිහිටා ඇත. ව්‍යාපෘති කාලසීමාව තුළ, යන්ත්‍රසූත්‍ර එහා මෙහා ගමන් කිරීම, ශබ්දය සහ කම්පනය වැනි තත්ත්වයන් ව්‍යාපාරවල යෙදෙන්නට මෙන්ම පාරිභෝගිකයින්ට ද පීඩා ගෙන දෙනු ඇත.

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් වන යන්ත්‍රසූත්‍ර හා වෙනත් වාහන එහා මෙහා ගමන් කිරීම වැනි හේතූන් නිසා පිරවුම් හලට සහ බැංකුවට පැමිණෙන වාහන නවතා තැබීමට ඇති ඉඩකඩ සීමා කරණු ඇත.

10.6 ඉදිකිරීම් කටයුතු හා මහජන ආරක්ෂාව : මාර්ගය භාවිතා කරන මගීන්ට ඇති අවදානම

ව්‍යාපෘති භූමියේ පිහිටා ඇති පිරවුම්හල නගරය තුළ පිහිටීමත්, දෛනිකව විශාල වාහන ප්‍රමාණයක් ඉන්දන ලබා ගැනීමට පැමිණීමත්, ව්‍යාපෘති කටයුතු සඳහා භාවිත වන යන්ත්‍රසූත්‍ර අදියත් නිසාවෙන් වඩාත් කාර්යබහුල වනු ඇත. කඩා වැටී ඇති බැවුමත්, තෙල් පිරවුම්හලත්, අනෙකුත් ගොඩනැගිලිත් හේතුවෙන් මෙම ස්ථානයේ ඉඩකඩ තවත් සීමා වී ඇත. මේ හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු වෙනුවෙන් භාවිතා කරන යන්ත්‍රසූත්‍ර හා පිරවුම්හලේ කටයුතු දෙකම එකවිට සිදුවන බැවින් කාර්යයන් තවදුරටත් ප්‍රමාද වීම සිදුවනු ඇත. එබැවින් පිරවුම්හලෙහි කටයුතු කලබලකාරී තත්ත්වයකින් තොරව පවත්වගෙන යාමටත්, පාරිභෝගිකයින්ට සිදුවන අවහරතාවයන් අවම කිරීමටත්, යන්ත්‍රසූත්‍ර වලින් එහා මෙහා යාමෙන් ඇතිවන අවතුරුදායක තත්ත්වයන් පිළිබඳවත් අවධානය යොමු කිරීම ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේ දී ඉතා වැදගත් වේ.

10.7 වැඩබිම තුලට සාමාන්‍ය පුද්ගලයින් ඇතුල් වීමේ හෝ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය

ව්‍යාපෘති ස්ථානයට සාමාන්‍ය ජනතාවට විශේෂ අවශ්‍යතාවයක දී හරුණු විට වෙනත් අරමුණු සඳහා ඇතුළු වීමට අවශ්‍යතාවයක් නොමැත. කෙසේවෙතත් සාමාන්‍ය ජනතාවගේ අනවසර පිවිසුම නිසා විවිධ කාර්යයන් හේතුවෙන්, ක්‍රියාකාරී යන්ත්‍රෝපකරණ, වාහන, විදුලිය හා පුපුරුණුද්‍රව්‍ය භාවිතා වන බැවින් හානි සිදුවිය හැකිය.

10.8 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු වලට ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීම - කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා සම්මත ගිවිසුම් ඉක්මවා යන විශේෂිත අවස්තා

කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන ප්‍රමිතිගත ගිවිසුම් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් ඇතිබව විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුතුය. සාමාන්‍යයෙන් ඕනෑම නායයෑම් අවම කිරීමේ ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයකට අදාළ වන සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ පොදු ගැටළු මෙම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයටද බොහෝසෙයින් අදාළ වේ. මෙවැනි පොදු පාරිසරික, සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු පිළිබඳව පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුව මගින් සාකච්චා කර ඇත. ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රය තුළ දී කම්කරුවන්ගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ අවශ්‍යතාවය ලංසු තැබීමේ ලේඛණයේ හි වැඩ කොන්දේසි සහ ප්‍රජාවෙහි සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ 2003 අංක 05 දරණ ආරක්ෂිත උපකරණ හා ඇඳුම් පිළිබඳව වගන්තියක් මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

10.9 ළමා ශ්‍රමය හා බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය යොදා ගැනීම

වැඩ කරන තත්ත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව පිළිබඳ චක්‍රලේකයේ 2003 සහ 2003.3 වගන්ති වල ඒ මේ පිළිබඳව විස්තර කර ඇත.

11 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා වන අනුමැතිය, අවසර ලබා ගැනීම, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව

11.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

i. දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේ අනුමැතිය

දිස්ත්‍රික් ලේකම් වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවට ව්‍යාපෘති යෝජනාව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවට පළාතේ මහ ඇමති වරයා, අනෙකුත් ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ පරිපාලන නලධාරීන් හා කමිටුව නියෝජනය කරනු ලබන අනෙකුත් පාර්ෂවකරුවන් සහභාගී වේ. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ කමිටුවේ බලයලත් නිලධාරී වරයෙකු විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය ඉදිරිපත් කරනු ඇත. මෙහි දී ව්‍යාපෘතියට අදාළව පැන නගින විවිධ කරුණු, පාරිසරික හා සමාජයීය විවිධ ගැටළු සාකච්චා වීම, යෝජනා ඉදිරිපත් වීම සිදුවනු ඇත. එහි දී ඇතිකරගනු ලබන එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන් පාරිසරික හා සමාජයීය සැලසුම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සලකා බලනු ඇත.

ii. ව්‍යාපෘති සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය

කලවාන ප්‍රාදේශීය සභාවේ සැලසුම් කමිටුව වෙතින් මෙම ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

11.2 ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි රජයට අයත් ඉඩම් වල ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ අවසරය ලබා ගැනීම.

ව්‍යාපෘති භූමියට ඇතැම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය විදුලි බලය සපයා ගැනීමට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

11.3 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය

මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය පුද්ගලික හිමිකරීන්වයන් සහිත ඉඩම් වන අතර වන සංරක්ෂණ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, දෙපාර්තමේන්තුව හෝ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ බල ප්‍රදේශයන්ට අයත් නොවේ. එබැවින් මෙම ආයතනයන් හි නිර්දේශ හෝ අනුමැතීන් අවශ්‍ය නොවේ.

11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්

- i. පස්, පාෂාණ සහ කැණීම් සුන්බුන් ප්‍රවාහනය හා බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය
- ii. අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සඳහා අනුමැතිය - භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය. (අවශ්‍ය නම් පමණක්)
- iii. අපද්‍රව්‍ය හා වැඩබිමෙහි එකුවන කසල මුදාහැරීම සඳහා කැගල්ල නගර සභාවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- iv. ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ පාෂාණ පිපිරවීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා දිස්ත්‍රික් ආරක්ෂණ අමාත්‍යාංශ කාර්යාලයෙන් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂිතය.

11.5 පුද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගේ අනුමැතිය/විරෝධතා නොමැති බව/නීත්‍යානුකූලව බැඳුණු එකඟතාවයන්

නීතිමය බැඳීමක් සහිත ගිවිසුමක් ඉඩම් අයිතිකරුවන් (අධිකරණ අමාත්‍යාංශය) සහ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලයලත් පාර්ශව අතර, අත්සන් තැබීම මගින් ගොඩනගන ලද ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමට, ඉඩමට ප්‍රවේශ වීමට, ඉදිකිරීම් කටයුතු කරගෙන යාමට හා දිගුකාලීන නඩත්තු කටයුතු වල නියලීම ආදියට විරෝධතාවක් නොමැති බවත් අදාළ කාර්යයන් සඳහා ඉඩම් ලබා ගැනීමට එකඟතා ඇතිකර ගත යුතුය. අනුමැතීන් ලබා ගැනීම සඳහා වන තාවකාලික කාලරාමු වගු අංක 01 මගින් දැක්වේ.

වගුව 2: අනුමැතීන් ලබාගැනීම සඳහා නියමිත තාවකාලික කාල රාමුව

අනුමැතිය ලබා ගැනීම	මාසය 1				මාසය 2			
	සතිය 1	සතිය 2	සතිය 3	සතිය 4	සතිය 1	සතිය 2	සතිය 3	සතිය 4
	1	2	3	4	1	2	3	4
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම දිස්ත්‍රික් ලේඛම් කාර්යාලයේ අනුමැතිය අයදුම් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය අයදුම් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය (CEB) අයදුම් කිරීම අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම	_____							
වෙනත් අනුමැතීන් භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය (අවශ්‍යතාවය අනුව)		_____		_____				
පුද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගේ එකඟතාවය/විරෝධතා නොමැති බව					_____			

12. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම (ESMP)

අවදානමට හා බලපෑම් අවම කිරීමට හෝ කළමනාකරණය සඳහා වන උපාය මාර්ග, විශේෂයෙන් වගන්ති 08 හා 10 මගින් හඳුනාගත් අවදානම් හා පලපෑම් අවම කිරීම සලකා බැලේ. ඒ සඳහා පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුමෙහි විශේෂ අවශ්‍යතාවයන් හා නිර්දේශයන් අන්තර්ගත වේ.

12.1 නැවත පදිංචිකිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලසුම

ව්‍යාපෘති පාදක කරගත් නැවත පදිංචිකිරීමක් නොමැති බැවින් මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය සඳහා අදාළ නෙවේ. කෙසේ වෙතත් ඉවත් වීමට උපදෙස් ලබා දී ඇති කළාපයේ නිවැසියන් මේ වන විටත් ඉවත් වී ඇත. පිරවුම්හලේ දෛනික කටයුතු රැඳවුම් බිත්තිය ඉදිකිරීමේ කටයුතු අතරතුරේ දී උවද කරගෙන යනු ඇත.

12.2 ජනතාව ඉවත් කිරීම

අධි අවදානම කළාපයේ නිවැසියන් මේ වන විටත් ඉවත් වී ඇත. ඇතැම් නිවාස මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ පවතින බවට හඳුනාගෙන ඇති අතර එම නිවාස වලට ඉදිකිරීම් අතරතුර විශාල යන්ත්‍රසූත්‍ර ආදිය මගින් නිකුත් වන කම්පනය වැනි හේතූන් නිසා ව්‍යුහාත්මක හානි සිදුවිය හැකිය. (ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් සිදුවන ව්‍යුහාත්මක හානි වලට වන්දි ගෙවීම් වැනි කටයුතු පිලිබඳ සලකා බලනු ලැබේ)

12.3 හානියට පත් භෞතික ව්‍යුහයන්, යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය

ව්‍යාපෘති සැලසුමට අනුව ඉදිරියේ දී සිදුකිරීමට නියමිත ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා පවතින ව්‍යුහයන්ගේ ඉවත් කිරීම නිර්දේශ කර නොමැත. ඉදිකිරීම් කටයුතු අස්ථාවර බැවුම් ප්‍රදේශයට පමණක් සීමා වී ඇති නිසා සුළු වශයෙන් හානි සිදු වී ඇති නිවාද දිත්වයද ඉවත් කිරීමේ අවශ්‍යතායක් නොමැත.

12.4 ව්‍යාපෘති කටයුතු හේතුවෙන් දේපල අහිමි වීම/ භාවිතය හේතුවෙන් අහිමි වීම/ වැනි තත්ත්වයන් සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම

සීමිත වූ අවකාශයක් මත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් සිදුවනු ඇති බැවින්, ඇතැම් ව්‍යුහයන්ට යම් ආකාරයක හානියක් සිදුවීමේ හැකියාවක් පවතී.

- i. තෙල් පිරවුම්හලට හා එයින් සපයන පහසුකම් වලට හානි සිදුවීම/යන්ත්‍රසූත්‍ර එහා මෙහා ගමන් කිරීම හා මෙහෙයවීම් කටයුතු හේතුවෙන්
- ii. විශාල ප්‍රමාණයේ යන්ත්‍රසූත්‍ර මෙහෙයවීම හේතුවෙන් භූගත තෙල් ගබඩා වලට හානි සිදු වීම.
- iii. කම්පන බලපෑම් හා කැනීම් කටයුතු හේතුවෙන් දැනටමත් හානි සිදු වී ඇති නිවාස වල පැළුම් ඇති වීම.

- iv. කම්පන බලපෑම් හා කැනීම් කටයුතු හේතුවෙන් මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ නිවාස වල පැළුම් ඇති වීම.

12.5 පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර යටතේ ජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ

- i. ව්‍යාපෘතිය මගින් අසල්වැසි ජනතාවට හා මධ්‍ය අවදානම් නිවාස වල පදිංචි වී සිටින ජනතාවට වර්ෂාපතන දත්ත පදනම් කරගෙන ජා.ගො.ප.සං විසින් නිකුත් කරන අනතුරු ඇඟවීම් වලට අනුව ක්‍රියා කල යුතු ආකාරය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම හා අධ්‍යාපනය ලබා දීම කල යුතුය.
- ii. තෙල් පිරවුම් හලෙහි සේවකයින් වෙත විශේෂිත වූ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කල යුතුය. විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර යන්ත්‍රසූත්‍ර භාවිතය නිසා ඇති විය හැකි අධි අවදානම් තත්ත්වයන් පිළිබඳව
- iii. හදිසි ගිණි ගැනීම් වැනි තත්ත්වයන් පිළිබඳව තෙල් පිරවුම්හලෙහි කළමනාකාරීත්වය දැනුවත් කිරීම

12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම

පහත සඳහන් පාරිසරික හා සමාජ සැලසුම් වැනි කරුණු මේ සඳහා නිර්දේශ කර ඇත. එය පරිසර හා සමාජ අදාලත්වය මත පදනම් වේ.

වගුව 3 : සැලසුම් අදියරේ දී පාරිසරික හා සමාජ තත්ත්ව සලකා බැලීම

සැලසුම් අංගය	මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය සඳහා සලකා බැලීම සඳහා නිර්දේශිත මට්ටම
<p>i. ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස සැලසුම් කරණය ජනාවාස ඉවත් කිරීම සහ ශාක විශේෂයන් ඉවත් කිරීම අවම කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘති විශේෂිත සැලසුම් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. වැදගත් ශාක විශේෂ වෘක්ෂලතා ආවරණය සමග බැඳී ඇත්නම් ශාක සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කල යුතුය.</p>	අවම
<p>ii. වාසස්ථාන සම්බන්ධතා හා සත්ව මංපෙත් ඉදිකිරීම් කාලය තුළදී බැවුම ස්ථාවර කිරීම් සඳහා, ව්‍යාපෘති භූමියට පිවිසීමට හෝ ගැඹුරු කානු පද්ධති ආදිය සකස් කිරීම සඳහා විශාල වශයෙන් මතුපිට ශාක ආවරණය ඉවත් කිරීමට සිදුවන්නේ නම් සැලසුම් තුළ සත්ව වාසස්ථාන අතර සම්බන්ධතා ගොඩනැගෙන, වෘක්ෂලතා තීරු ආධිය ඇතුළත් විය යුතුය.</p>	අවම
<p>iii. ජල සම්පත සංරක්ෂණය මතුපිට ජලය හා භූගත ජලය සඳහා අන්තර්ගත වේ. ජලය ඒකරාශී වීම සාපේක්ෂ වශයෙන් හොඳ ගුණත්වයෙන් පවතී. හොඳින් අධ්‍යයනය කර සැලසුම් සකස් කිරීමෙන් මෙම ජලය සඳහා ප්‍රවේශ වීමට වන සතුන්ට හැකියාවක් ලැබෙන අතර, අවට ජීවත්වන ප්‍රජාවන්ට ස්නානය කිරීමට හා අනෙකුත් ගෘහස්ථ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මෙන්ම පානීය ජලය අවශ්‍යතාවයන්ට ද භාවිතා කළ හැක.</p>	අදාල නොවේ
<p>iv. ස්වභාව සෞන්දර්යයට ගැලපෙන සැලසුම් සලකා බැලීම සෞන්දර්යාත්මක සංවේදී පරිසර නිර්මාණයේ දී ස්වභාවික පරිසරය හා සංකලණය වන එමෙන්ම දෘෂ්‍ය දූෂණය අවම වන ලෙස ව්‍යුහයන් සැලසුම් කිරීමට සැලකිලිමත් විය යුතුය. ඒ සඳහා සුදුසු ස්ථායී ව්‍යුහයන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා භූ දර්ශන ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගේ සේවය වැදගත් වේ.</p>	අවම

<p>v. හරිත පාරිසරික ලක්ෂණ සලකා බැලීම බොහෝ ලිහිල් කිරීම්/ අවම කිරීමේ කාර්යයන් සිදුවනුයේ පරිසර විද්‍යාත්මක ලෙස සංවේදී වාසස්ථාන වලය. එබැවින් සැලසුම් නිර්මාණය කිරීමේ දී හැකි තාක් හරිත පාරිසරික සැලසුම් සලකා බැලීමට නිර්දේශ කර ඇත. උදා- බාදනය වැළැක්වීම සඳහා දේශීය වෘක්ෂලතා විශේෂ යොදා ගැනීම, පාරසරයෙහි තිරසාර විශේෂ විවිධත්වය ඇති කිරීම සඳහා ජාල ඒකාබද්ධ කිරීම, ආක්‍රමනශීලී ශාක විශේෂ අඩංගු කිරීමෙන් වැළැක්වීම.</p>	අවම
<p>vi. සේවකයින්/මගීන් හා ප්‍රජා ආරක්ෂාව ඉදිකිරීම් සිදු කරනු ලබන අවධිය තුළ නායයාම් සක්‍රීය වුවහොත් ඒ තුළින් ශ්‍රමිකයන්/කම්කරුවන් සහ මගීන් අවදානම් තත්ත්වයන්ට ලක් වේ. එබැවින් බැමි, ආරක්ෂිත දැල් වැනි ආරක්ෂිත ක්‍රම පිළිබඳ සලකා බලන කරුණු මත පදනම්ව සැලසුම් නිර්මාණය වේ.</p>	ඉහළ
<p>vii. බාදන ක්‍රියාවලීන් පාලනය සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ගයන් ජලවහන රටාව කළමනාකරණය කිරීමේ දී, ජලය එක්රැස් කර ආසන්න ඇල මාර්ග වලට කාණු ආධාරයෙන් ගෙන යනු ලබයි. වර්ෂාව සහිත කාල වල දී, මෙම පරිවහන ව්‍යුහ වල ජලය ගලා යෑම සැලකිය යුතු මට්ටමක පවතින අතර, එය ඇල මාර්ග වල පතුල බාදනය වීමට සහ ඉවුරු බාදනය වීමට බලපායි. ස්වභාවික ජල මාර්ග වලට ජලය ගලා යාමේ දී, ගලා ඒමේ වේගය පාලනය කිරීමෙන් බාදනය අඩුවේ. එබැවින් සැලසුම් නිර්මාණය කිරීමේ දී මේ සඳහා ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. ඇල මාර්ග සහ කාණු පද්ධතිය ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සමීපව පිහිටීමෙන් මෙම සැලසුම් සකස් කිරීමේ දී වැදගත් වේ. ඉහළ ජලච්චි විවිධත්වය සහන ස්වභාවික ඇල මාර්ග දුර්වල බැවුමෙහි පහළ ප්‍රදේශය දක්වා ගමන් කරයි.</p>	අවම
<p>viii. පශ්චාත් මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කිරීම් සැලසුම් කිරීම ජල වහන රටා කළමනාකරණය සඳහා භූගත කාණු පද්ධති භාවිතා කිරීම වැනි තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලිය යුතුය. පයිප්ප එලීමේ දී නිවැරදි පයිප්ප සහ සිදුරු විෂ්කම්භය, තෝණය සලකා බලමින් ජල වහන රටාවන් අවහිර නොවන ලෙස සිදු කළ යුතුය. නොකඩවා පවතින බාදනීය බලපෑම් විවෘත අවසාධිත බිම් පද්ධති ආදී ව්‍යුහයන් නඩත්තු කිරීම පහළ මට්ටමක පැවතීම ගැන අවධානය යොමුකළ යුතුය. මන්ද යත් ජල වහන පද්ධති සෘජුවම ජල පහර වලට සම්බන්ධ විය හැකි බැවිනි. පවතින කළමනාකරණ තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන සුවිශේෂී ලෙස තෝරා ගත් ඉහළ කල් පැවැත්ම සහිත අමුද්‍රව්‍ය ව්‍යුහයන් සැකසීමේ දී භාවිතා කළ යුතුය. ව්‍යුහයන් සැකසීමේ දී වානේ සහිත ව්‍යුහයන් භාවිතා කරන්නේ නම් දිරා යාම වැළැක්වීම සඳහා වූ සුවිශේෂී තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කිරීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p>	ඉතා ඉහළ

12.7 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව අතරතුර බලපෑම අවම කිරීම

12.7.1 ඉදිකිරීම් කාලසීමාව අතරතුර කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්ට අනුකූල වීම සඳහා වන ප්‍රමිතීන්

පාරිසරික හා සමාජයීය බලපෑම් කළමනාකරණය සහ අවම කිරීමට ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගයන් සාමාන්‍යයෙන් සියළුම නායයෑම් ප්‍රදේශ සඳහා පොදුය. මෙවැනි බලපෑම් බොහෝදුරට ඉදිකිරීම් අවධියේ සිදුවන ක්‍රියාවන් හා සම්බන්ධ වේ. එබැවින් මෙම බලපෑම් අවම කිරීම ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් කරුවන්ගේ වගකීමකි. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් ලංසු තැබීමේ ලේඛණයට ඇතුළත් කිරීම සඳහා “පාරිසරික සමාජ, සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂණ (ES & HS) කළමනාකරණ කටයුතු වලට අනුකූලව ඉදිකිරීම් අවධියේ දී කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවය” නමින් ලේඛනයක් සකසා ඇත. මෙම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශය සඳහා අදාළ වනීමේ ප්‍රමාණය පෙන්නුම් කරමින් පහත පරිදි ප්‍රධාන අංශ

සාරාංශ කර ඇත. වැඩි විස්තර සඳහා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් කරුවන් විසින් පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම් අධ්‍යයනය කළ යුතුය.

වගුව 4: පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණයට අනුකූල වීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවයන්

පාරිසරික සමාජයීය කළමනාකරණ සැලසුමට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් දක්වන එකඟතාවය	අයිතමය	ව්‍යාපෘතිය සඳහා අදාළත්වය
2002. පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණය		
2002.2 1)	වැඩබිම තුළ ගබඩා කිරීම	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 2)	ගබඩය හා කම්පනය	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 3)	ගොඩනැගිලි ඉරිතැලීම් හා හානි සිදුවීම්	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 4)	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 5)	කසල බැහැර කිරීම	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 6)	දවිලි පාලනය	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 7)	ඉදිකිරීම් හා වෙනත් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීම	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 8)	ජලය	අදාළ වේ
2002.2 9)	ශාක හා සත්ව විශේෂ	අදාළත්වය අඩුය
2002.2 10)	භෞතික හා සංස්කෘතික සම්පත්	අදාළ විය හැකිය
2002.2 11)	පාංශු බාදනය	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 12)	පාංශු දූෂණය	අදාළ වේ
2002.2 13)	පොළව හැරීම	අදාළ වේ
2002.2 14)	ගල්කොරි මෙහෙයුම්	අදාළ නොවේ
2002.2 15)	වාහන/යන්ත්‍රෝපකරණ නඩත්තුව	අදාළ වේ
2002.2 16)	මහජන පීඩා	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 17)	උපයෝගීතා සේවා හා පහසුකම්	අතිශයින්ම වැදගත්
2002.2 18)	දෘෂ්‍ය පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම	අදාළ වේ
2002-5. පාරිසරික අධීක්ෂණය	මූලික සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ගබ්ද, කම්පන, ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	යොමුව - ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ වාර්තාව
	ඉදිකිරීම් අතරතුර සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ගබ්ද, කම්පන, ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	යොමුව - ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ වාර්තාව
	මෙහෙයුම් කාලය තුළ වැඩබිම් සමීක්ෂණ	විකල්ප
	වාර්තා තැබීම හා පවත්වාගෙන යාම	අදාළ වේ
2003. වැඩබිම් කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව		
2003.2	සඳහා සංවිධානය සහ සන්නිවේදනය	අතිශයින්ම වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)
2003.3	ළමා ශ්‍රමය හා බලකිරීම	අදාළ වේ
2003.4	ආරක්ෂාව පිළිබඳ වාර්තා සහ අනතුරු සහ ඒ පිළිබඳ දැනුම්	අතිශයින්ම වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)
2003.5	ම	
2003.5	ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් පැලඳුම්	අතිශයින්ම වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)
2003.6	ආරක්ෂක තත්ත්වය පරීක්ෂාව	අතිශයින්ම වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)
2003.7	ප්‍රථමාධාර පහසුකම්	අතිශයින්ම වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)

2003.8	සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු සහ පුහුණුව	අභියාචනා වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)
2003.9	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයින්	අභියාචනා වැදගත් (හදිසි පිපිරීම් වලට ලක් විය හැකි ඉන්දන ගබඩා)

අදාළ වේ. ඕනෑම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයක් සඳහා මෙය අදාළ කරගත හැක. (ESMP)

අභියාචනා අදාළ වේ. අදාළ ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී ලෙස නිර්මාණය කරන ලද පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම් සඳහා තහවුරු කිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂයෙන් පාරිසරික ක්‍රමවේදයක් ලෙස අවධාරණය කළ යුතුය.

අදාළ විය හැකිය. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන අතරතුර ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ අදාළ අංශයන් අවධානය යොමු වුවහොත් පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම් මගින් ක්‍රියාත්මක කළ හැක.

අදාළ නොවේ. අනාවරණය වූ කොන්දේසි මත මෙම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට අදාළ නොවේ.

විකල්ප. අවශ්‍යතාවයන් මත ක්‍රියාත්මක වේ.

ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ අධීක්ෂණ සැලසුම් යොමු කිරීම. ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ අධීක්ෂණ සැලසුම්වලට අනුව කොන්ත්‍රාත්කරු අධීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීමට බැඳී සිටී.

මූල්‍ය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී කොන්ත්‍රාත් කරු හා පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකර සැලසුම සමග ඇති බැඳීම

12.7.2 ස්ථානීය හානි අවම කිරීම

වගු අංක 5 - ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ පාරිසරික සමාජීය හා සෞඛ්‍ය සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ ගැටළු (ES & HS) අවම කිරීම සඳහා ගනු ලබන පියවර

හානි අවම කිරීමේ අයිතමය	ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අදියර	වගකීම
i. තදබල ලෙස දූවිලි උත්පාදනය වන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමේ දී ප්‍රමාණවත් පාලනයකින් යුතුව සිදු කළ යුතුය	ඉදිකිරීම් කටයුතු	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
ii. ශබ්දය හා කම්පන බලපෑම් පාලන ක්‍රමවේදයන් ශබ්දය සහ කම්පන ජනනය කිරීමේ කටයුතු නිර්දේශිත පාරිසරික රෙගුලාසි අනුව පාලනය කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් කටයුතු	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
iii. ඉදිකිරීම් සඳහා අවහ්‍ය ජලය ලබා ගැනීම ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ජලය ලබා ගැනීම අනුමත ප්‍රදේශ වලින් සිදු කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් කටයුතු	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
iv. ඉදිකිරීම් භූමිය තුළට සාමාන්‍ය ජනතාව ඇතුළුවීමේ හෝ ඒ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය කොන්ත්‍රාත් කාලසීමාව සඳහා කොන්ත්‍රාත් කරු විසින් මුරකරුවෙකු යොදාගත යුතු අතර දැනුවත් කිරීම්, විධානාත්මක සලකුණු සහ සුපරීක්ෂාකාරී වීම මගින් ව්‍යාපෘති භූමියට අනවසර පිවිසුම වලක්වා ගත යුතුය.	ඉදිකිරීම් කටයුතු	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
v. සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව ඉදිකිරීම් භූමියේ සේවකයින් හට අධි අවදානම් තත්ත්වයන් යටතේ සේවයේ නියුතු වීමට සිදුවනු ඇත. පාරිසරික හා සමාජීය නිර්දේශයන් යටතේ බි කාණ්ඩයේ දක්වා ඇති සේවා තත්ත්වයන්, ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා අරක්ෂාව පිළිබඳ නිර්දේශයන් කොන්ත්‍රාත් කරුවන් විසින් අනුගමනය කිරීමට බැඳී සිටී. මෙම නිර්දේශයන් නිසිපරිදි සංවිධානය වූ ආරක්ෂණ අධීක්ෂණ පද්ධතියකින් යුතු ආයතනයක් මගින් ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුය. මීට අමතරව අධික වැසි පවතින කාලසීමාවල අස්ථාවර බැවුමේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම ඉතා අවදානම් සහගත බැවින් එම කාලයේ දී ඉදිකිරීම් කටයුතු නිශ්චිත කාල සීමාවකට නතර කර තැබිය යුතුය. පාෂාණ පතනය වීම/සුන්බුන් ඇදහැලීම වැනි අනතුරු දායක තත්ත්වයන්ගෙන් දේවකයන් සහ අවට ප්‍රජාව ආරක්ෂා වීම සඳහා අනතුරු දායක ස්ථාන වල ආරක්ෂිත දැල්. භාධක ස්ථාපිත කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් කටයුතු	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

<p>vi. ජා.ගො.ප.ස අනුතුරු ඇඟවීම් පිළිබඳව අවධානයෙන් පසුවීම ආසන්න ගොඩනැගිලි වල මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ වාසය කරන්නන් වෙත අවධානයෙන් සිටින ලෙස හා වර්ෂාව පදනම් කරගෙන ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නිකුත් කරන අනතුරු හැඟවීම් වලට ප්‍රතිචාර දක්වන ලෙස දැනුම් දී ඇත. දැනට නිකුත් කරනු ලබන අනතුරු ඇඟවීමේ ක්‍රියාවලිය වෙත සක්‍රීය ලෙස ප්‍රතිචාර දක්වන පිරිස පැහැදිලිව සඳහාගැනීම සහ අනෙකුත් පිරිස ප්‍රතිචාර දැකිවීම සඳහා යොමු කල යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කටයුතු</p>	<p>ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශයේ පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණය</p>
<p>vii. භෞතික ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීම භෞතික ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති භූමියට අයත් ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.</p>	<p>ව්‍යාපෘති භූමිය සැකසීම</p>	<p>ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශයේ පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණය</p>
<p>පිරවුම් හලෙහි ව්‍යුහයන්ට/සේවාවන්ට යන්ත්‍රසූත්‍ර හැසිරවීම හේතුවෙන් සිදුවිය හැකි හානි අවම කර ගැනීම සඳහා ගත යුතු පූර්වාරක්ෂණ ක්‍රමවේදයන්. බර යන්ත්‍රෝපකරණ හැසිරවීම භූගත ඉන්ධන ගබඩා පහසුකම් වෙත බලපානු ඇත. කැනීම් කටයුතු හා කම්පන තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මේ වන විටත් හානි සිදුව ඇති ගොඩනැගිලි වල පැළුම් ඇති වීම. කැනීම් කටයුතු හා කම්පන තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මධ්‍ය අවදානම් මට්ටමේ පවතින නිවෙස් වල පැළුම් ඇති වීම. විශේෂිත පුහුණුව ලත් පුද්ගලයින් විසින් බර යන්ත්‍රෝපකරණ හැසිරවීම, දැනුවත් කිරීම්, සංඥාපුවරු, විධානාත්මක සලකුණු සහ සුපරික්ෂාකාරී වීම ව්‍යාපෘති කාලසීමාව සඳහා මුරකරුවෙකු යොදා ගැනීම අනිවාර්ය වේ. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සිදුවන භෞතික හානි සඳහා වන්දිගෙවීමේ කටයුතු සිදුවිය යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කටයුතු</p>	<p>කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>viii. පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ හා පුහුණු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම වැදගත් වේ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් වර්ෂාපතන දත්ත පදනම් කරගෙන නිකුත් කරනු ලබන නායයෑම් අනතුරු ඇඟවීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමට මධ්‍ය අවදානම් තත්ත්වයේ පසුවන නිවැසියන් දැනුවත් කිරීම හා අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කල යුතුය. ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළ බර යන්ත්‍රෝපකරණ හේතුවෙන් සිදුවිය හැකි අනතුරු පිළිබඳව පිරවුම්හලෙහි සේවකයින් දැනුවත් කිරීම සඳහා විශේෂිත දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම අත්‍යාවශ්‍යය. ගිනි ගැනීම් සඳහා අධි අවදානම් වන පිරවුම් හල සහ ව්‍යාපෘති කටයුතු පිළිබඳව සේවකයින්/පිරවුම්හලෙහි සේවකයින් දැනුවත් කිරීම හා ප්‍රායෝගික පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම.</p>	<p>ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අතරතුර</p>	<p>ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශයේ පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණය</p>
<p>ix. පුපුරණ ද්‍රව්‍ය භාවිතය මෙම ව්‍යාපෘති ස්ථානය ගිනිගැනීම් හා පිපිරීම් වැනි තත්ත්වයන් සඳහා ඉහළ හැකියාවක් පවතින ස්ථානයකි. විශේෂිත පුහුණුවක් ලත් පුද්ගලයින් විසින් පිපිරවීම් වලින් තොර වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පමණක් සිදුකරනු ලබන පිපිරවීම් නිර්දේශ කෙරේ.</p> <p>x. භූගත ඉන්දන ගබඩා වෙත අධික බර පැටවීම වැලැක්වීම පිළිබඳව විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතුය. විශාල බර යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් එවැනි හානි ගෙනදිය හැකිය.</p> <p>xi. බර යන්ත්‍රෝපකරණ ආරක්ෂාකාරීව හැසිරවීම පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය. විශේෂයෙන් ඉන්දන ප්‍රවාහණය කරන ජංගම රථ වල මෙහෙයුම් කටයුතු සිදුවන අවස්ථා වල දී ඉහළ අවධානයක් යොමු කල යුතුය.</p> <p>xii. තාවකාලික අනාරක්ෂිත විදුලි රැහැන් පද්ධති (තාවකාලික විදුලි රැහැන් පද්ධති වල විදුලි කාන්දු වීම) සහ වෙනත් අනාරක්ෂිත</p>	<p>ව්‍යාපෘති භූමිය සැකසීම සහ ඉදිකිරීම් කටයුතු</p>	<p>කොන්ත්‍රාත්කරු</p>

<p>ව්‍යාපෘති කටයුතු හේතුවෙන් ගිනිගැනීම් අවදානම් ඇතිවිය හැකි බැවින් ඒ පිළිබඳව දැඩි සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුය.</p>		
<p>xiii. ඉදිකිරීම් අතරතුර සිදුවන බාදනීය බලපෑම අවම කිරීම</p> <ul style="list-style-type: none"> • වර්ෂාව පවතින කාල සමාවල සිදු කරන කැණීම් කටයුතු වලදී මතුපිට පස නිරාවරණය වීම සිදුවේ. එවැනි අවස්ථා වලදී එම පස නිරාවරණය වීම අවම කිරීමට හා නිරාවරණය වූ පස සෞඛ්‍ය යෑම වැළැක්වීම සඳහා යෝග්‍ය ආවරණ භාවිතා කල යුතුය. • සෝදා යන පස් සහ රොන්මඩ ආදිය මතුපිට ජලය සමග එක් වී බස් නැවතුම්පල ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයට යාමට ඉඩ නොදිය යුතු ඇතර ජලය බැස යාමට සකසා ඇති කණු පද්ධති වෙත ක්‍රමවත් යොමු කල යුතුය. • පස්, රොන්මඩ ආදිය සෘජුව කාණු පද්ධති වෙත එක්වීම වැළැක්විය යුතු අතර රොන්මඩ රඳවන ඉදිකර ජලය පමණක් බැස යාමට ඉඩ සැලැස්විය යුතුය. • ව්‍යාපෘති කාලසීමාව තුළ නගරයේ කාණු පද්ධති වලට එකතු වන පස් රොන්මඩ ආදිය කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉවත් කර පිරිසිදු කිරීම කල යුතුය. 	ඉදිකිරීම් කටයුතු	කොන්ත්‍රාත්කරු
<p>xiv. ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර මහජන සුරක්ෂිතභාවය</p> <p>ප්‍රදේශයේ වානිජ හා සේවා පහසුකම් ලබා ගැනීමට පැමිණෙන පිරිස් වෙත ඇතිවන මාර්ග තදබදය, පිරවුම්හලේ මෙහෙයුම් කටයුතු, වාහන නවතා තැබීමේ ඉඩ පහසුකම් ආදී බලපෑම අවම කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සුදුසු ආකාරයේ විධිවිධාන සැලැස්විය යුතුය. මාර්ග තදබදය හා අධික ජනතාවක් ගැවසෙන වේලාවන්හි දී එම කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මුරකරුවෙකු යොදා ගැනීම අනිවාර්ය වේ.</p>	ඉදිකිරීම් කටයුතු	කොන්ත්‍රාත්කරු
<p>xiv. ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර මහජන සුරක්ෂිතභාවය ට මගීන් සඳහා ඇති අවදානම</p> <p>පිරවුම්හලෙහි දෛනික ක්‍රියාකාරීත්වයට සිදුවන හාඩාව හැකිතාක් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය. එමෙන්ම ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ වලින් සිදුවන අනතුරු වැළැක්වීම සඳහා නිසි ආරක්ෂන පියවර ගත යුතුය.</p>	ඉදිකිරීම් කටයුතු	කොන්ත්‍රාත්කරු
<p>xvi. දවසේ වැඩ කරන වේලාවන්</p> <p>ඉදිකිරීම් කටයුතු දහවල් කාලයට පමණක් සීමා කල යුතුය. ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් වන ගැටළු හේතුවෙන් පස්වරු 6.00 පසුව ඉදිකිරීම් කටයුතු කිරීමට නිර්දේශ නොකෙරේ.</p>	ඉදිකිරීම් කටයුතු	කොන්ත්‍රාත්කරු

13. ව්‍යාපෘති ස්ථානය අධීක්ෂණය

ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ සුවිශේෂී අවශ්‍යතාවයන් අධීක්ෂණය පහත දැක්වෙන පරිදි ඉදිකිරීම් කාලය තුළ සැලසුම් කිරීම හා දැඩි අවධානයට යොමු කල යුතුය. තවද පාරිසරික සමාජයීය කළමනාකරන සැලසුමෙහි සඳහන් අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් ද ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ක්‍රියාත්මක කල යුතුය. පාරිසරික සමාජයීය සැලසුම්කරණය සඳහා අන්තර්ගත කොන්ත්‍රාත්කරුගේ නිපුණතාවය මත ක්‍රියාත්මක කල හැකි ක්‍රමයන් ද ලංසුවට අන්තර්ගත කර තිබිය යුතුය. පාරිසරික සමාජයීය කළමනාකරණ සැලසුම සඳහා වන පිරිවැය වෙනම ගෙවීම් අයිතමයක් ලෙස අන්තර්ගත වේ. පාරිසරික සමාජයීය කළමනාකරණ සැලසුමෙහි ප්‍රකාශයන් තෝරාගත් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් බාර දීම හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය (PMU) ඒකකය මගින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම අපේක්ෂා කෙරේ.

වගුව 6 : පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලසුම: ඉදිකිරීම් අදියර

අධීක්ෂණ අවශ්‍යතාවය	පරාමිතීන්	පරීක්ෂා කල යුතු වර ගනන
i. මූලික නිරීක්ෂණ	ජලයේ ගුණාත්මකභාවය	-

	අධි අවදානම් නිවෙස් වල පූර්ව ඉරිතැලීම් නිරීක්ෂණය	එක් වරක් *
	භූ කම්පනය	එක් වරක් *
	පසුබිම් ශබ්දය මැනීම	එක් වරක් *
	වාතයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය	එක් වරක් *
ii. ඉදිකිරීම් කාලය අතරතුර	ගංඟාවල ජලයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය	-
	අධි අවදානම් නිවෙස් වල ඉරිතැලීම් නිරීක්ෂණය	ඉදිකිරීම් අතරතුර සැලකිය යුතු අවතැන් විමක් සිදුවුවහොත් **
	පොළවේ කම්පන තත්ත්වයන්	විදිම් සිදු කරන යන්ත්‍ර එම කාලය අතරතුර පිපිරවීමේ හෝ පොළවෙහි කම්පනයන් ඇති වන කුමන හෝ කාර්යයක් *
	ඉදිකිරීම් වල දී ඇති නව ශබ්දය	මාසයකට වරක් තදබල ශබ්දයක් ඇතිවන විට *
	වාතයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය	මාසයකට වරක් *
	ගිනිගැනීම් වල දී ආරක්ෂක ක්‍රමවේද	නිතර ***
	විදුලිය සම්බන්ධයෙන් වන ආරක්ෂක ක්‍රමවේද	නිතර ***
iii. වායු විමෝචනය	ව්‍යාපෘති කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා සියළුම යන්ත්‍රෝපකරණ වල වායු විමෝචනය සහතික තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපෘති භූමියේ කාර්යභාර පරිසර නිලධාරී වරයා විසින් ඒවා පරීක්ෂාවට ලක් කල යුතුය.	
iv. නිරීක්ෂණ ආයතන	* මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි සහතික සහිත ස්වාධීන අධීක්ෂණ ආයතනයක් මගින් ඉරිතැලීම් පරීක්ෂණ හැර අනෙකුත් පරීක්ෂණ සඳහා යොදා ගත යුතුය ** ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය විසින් පිලිගනු ලබන විශ්වාසී ආයතනයක් මගින් ඉරිතැලීම් පරීක්ෂණ කල යුතුය. *** කොන්ත්‍රාත්කරුගේ පාර්ෂවයේ	
v. වාර්තා තබා ගැනීම	දියපහරවල් වල ජලයේ ගුණාත්මකභාවය - ජලයේ පැවතිය යුතු අවම ගුණාත්මක තත්ත්වයන් පිළිබඳව 2017 වර්ෂයේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ප්‍රමිතීන්ට අනුව සංසන්දනය කිරීම ඉහළ අවදානමක් සහිත නිවාස වල පූර්ව ඉරිතැලීම් පිළිබඳ සමීක්ෂණය - වෘත්තීමය වාර්තාව පොළවේ කම්පනයන් - යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් ඇති වන පොළවේ කම්පනයන්, ඉදිකිරීම් අතරතුර හා වාහන වලින් ඇතිවන කම්පනයන්, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව වට පිටාවෙන් ඇති වන ශබ්දය මැනීම - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අංක 924/1 1996 මැයි 01 දින විශේෂ ගැසට් පත්‍රය වායු වල ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධ කරුණු - ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අංක 1562/22 2008 අගෝස්තු 15 - විශේෂ විවේදනයේ සඳහන් අවම වායු ගුණ තත්ත්වයන් ගිණි ආරක්ෂණය - පිරවුම්හල සඳහා වන පෙර ගිණි නිවීමේ ප්‍රමිතීන්	

14. ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් අගතියට පත් වන්නන්ගේ දුක්ගැනවිලි වලට සවන් දීම

ඉදිකිරීම් කටයුතු නිසා බලපෑමට ලක් වන DKW පිරවුම්හලේ හිමිකරු, පැළැඳගේ පුංචිමැණිකේ, අනෙකුත් අවට පදිංචිකරුවන්ට හා මහජනතාවගේ දුක්ගැනවිලි සඳහා විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්වීමත්, එම දුක්ගැනවිලි සඳහා සහන සැලසීමේ ක්‍රමවේදය ස්ථාපිත කිරීම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ (PMU) පාරිසරික සමාජ නිලධාරීවරයාගේ වගකීම වේ. (මූලාශ්‍ර - දුක්ගැනවිලි සඳහා සහන සැලසීමේ ක්‍රමවේදය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුවෙහි නිර්දේශිත ක්‍රමවේදයන්)

15. තොරතුරු අනාවරනය කිරීම

දන්වන ලද අවම ආකාරයෙන් පහත සඳහන් ආයතන හා සංවිධාන වලට පාරිසරික හා සමාජ තොරතුරු අනාවරණය කිරීම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ වගකීම වේ.

වගුව 7 : යෝජිත තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ වැඩසටහන

තොරතුරු	යෝජිත ආයතන	තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදය
i. ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කිරීම (ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ තොරතුරු, සැලසුම් හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරී කාර්යාලය, සිද්ධික් ලේකම් කාර්යාලය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, වෙනත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ නියෝජිත ආයතන, ජා.ගො.ප.ස දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය. AIIB බැංකුව	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව. ගිවිසුම් අත්සන් කිරීම සම්බන්ධ වාර්තා සැපයීම, අනුමැතීන් හා එකඟතා.
ii. ප්‍රගති වාර්තා (මූලික අදියරේදී හා ඉදිකිරීම් අතරතුර)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, AIIB බැංකුව හා අනෙකුත් සම්බන්ධිත සියළු පාර්ශවයන්	ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්, විශේෂ රැස්වීම්, අදාල වාර්තා භාර දීම.
iii. කම්කරුවන්ගේ සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතාවය පාරිසරික යෝග්‍ය බව අදාල ඉදිකිරීම් භූමියේ සුපරීක්ෂණය	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, පොලීසිය, පුද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්, ග්‍රාම නිලධාරී, ජා.ගො.ප.ස දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය. AIIB බැංකුව හා අනෙකුත් සම්බන්ධිත සියළු පාර්ශවයන්	වාචික හා අවිවාචික (ලිඛිත) සන්නිවේදනය, ආදාල වාර්තා භාරදීම
iv. පාරිසරික හා සමාජයීය කරුණු සම්බන්ධව අදාල තීරණ ගැනීම හා ප්‍රගති පෙන්වුම් කිරීමේ රැස්වීම්	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, පොලීසිය, පුද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්, ග්‍රාම නිලධාරී, ජා.ගො.ප.ස දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය. AIIB බැංකුව හා අනෙකුත් සම්බන්ධිත සියළු පාර්ශවයන්	රැස්වීම්, අදාල වාර්තා භාර දීම
v. දුක්ගැන්වීම් සඳහා සහන සැලසීමේ ක්‍රමවේදය	AIIB බැංකුව හා අනෙකුත් සම්බන්ධිත සියළු පාර්ශවයන්	වාචික හා අවිවාචික (ලිඛිත) සන්නිවේදනය, රැස්වීම්

වගුව 8 : තොරතුරු රැස්කිරීම සඳහා සම්බන්ධකරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්

දිනය	ආයතනය	රැස්වීම්, ලිඛිත හා වාචික සන්නිවේදනය
09/08/2018 @ 10.00 hrs.	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	K G.D.N කිරිඇල්ල මහතා අධ්‍යක්ෂ - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය- රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය
09/08/2008 @ 15.30 hrs.	D.W.K පිරවුම්හලේ හිමිකරු	කසුන් වැලිකල මහතා

ඇමුණුම i: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ චෝනන ඡායාරූපය

ඇමුණුම ii : ආපදා තත්ත්වයේ ස්වභාවය හා උපදේශන අවස්ථා

ඡායාරූපය a: පිරවුම් හලේ හිමිකරු විසින් එම ගොඩනැගිල්ලට පිටුපසින් ඉදිකර ඇති ආරක්ෂිත බැම්ම

ඡායාරූපය b: ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් කසන් වැලිකල මහතා සමඟ පැවැත්වූ සාකච්ඡාව :27-09-2018

ඡායාරූපය c: අවදානම් සහිත ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය

ඡායාරූපය d: පෙරළි ඇති විශාල ප්‍රමාණයේ ගල් කුට්ටි

ඡායාරූපය e: පිරවුම් හලට පිටුපසින්, ආරක්ෂක බැම්මට ඉහළින් ඉදිකර ඇති තාවකාලික මාර්ගය

ඡායාරූපය f: හානි සිදුවී ඇති ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය

ඇමුණුම iii : පාර්ශව කරුවන් සමඟ පැවැත්වූ සාකච්ඡා තුළදී අනාවරනය වූ විශේෂ කරුණු

දිනය: 08/08/2018 සහ 09/08/2018		
ආයතනය	සම්බන්ධීකරණ නිලධාරීන්ගේ නම සහ තනතුර	ඉදිරිපත් වූ සැලකිය යුතු කරුණු
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය (CEA)	K G.D.N කිරිඇල්ල මහතා අධ්‍යක්ෂ - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය-රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ජාතික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ 1996 වර්ෂයේ 772/22 දරන පනත යටතේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ඇඹිලිපිටිය ප්‍රදේශය හැර අනෙකුත් ප්‍රදේශ සංවේසදී පරිසර කළාපයන් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. ✓ මෙම ගැසට් පත්‍රය යටතේ ව්‍යාපෘතියේ විශාලත්වය නොසලකා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අවසර නොලබේ ✓ ව්‍යවසන තත්ත්වයන්හි දී මෙය අදාළ නොවේ ✓ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අයදුම්පත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රය (BIQ) අවශ්‍ය වේ. ✓ ජල පෝෂක ප්‍රදේශය පහත වැටීම නිසා පරිසර පරිසරයේ ✓ ආවේනික ශාක විශේෂ, විශේෂ වාසස්ථාන (niches) වෘක්ෂලතා ආධිපත්‍ය අධ්‍යයනය කිරීම අවශ්‍ය වේ. ✓ අවම කිරීමේ කටයුතු වලින් පසුව ඇති වන වෙනස නිරීක්ෂණය සඳහා පාරිසරික ඇගයීමක් අවශ්‍ය වේ. ✓ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්දේශ සහිතව ඇනුමැතිය ලබා දෙන ඇත.

ඇමුණුම iv: ව්‍යාපෘති කණ්ඩායම

නම	තනතුර	අධ්‍යයන කාර්යය
ටී.ඩී.එස්.වී. ඩයස්	අධ්‍යක්ෂ/ ESSD/NBRO	කණ්ඩායම් අධීක්ෂණය
එස්.ඒ.එම්.එස්. දිසානායක	ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ/ ESSD/NBRO	ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිසර විද්‍යාඥ
ප්‍රහාන් ලියනාරච්චි	විද්‍යාඥ/ ESSD/NBRO	පරිසර විද්‍යාඥ
අභිත වනසුන්දර	ස්ථානභාර නිලධාරී - රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය	භූ තාක්ෂණ ඉංජිනේරු
ඉන්දු උපමාලි	විද්‍යාඥ/ LRRMD/NBRO	භූ විද්‍යාඥ
එච්. කුසලසිරි	තාක්ෂණ නිලධාරී /ESSD/NBRO	GIS/ ප්‍රජාවිද්‍යාත්මක දත්ත/සමීක්ෂණ සහයක

ඇමුණුම v : මූලාශ්‍ර ලැයිස්තුව

1. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ කලවාන නගරයේ නායයෑමට අදාළ පරීක්ෂණ වාර්තාව (වාර්තා අංක. NBRO/LRRMD/RT/L1/18/31/40059 dated 12/09/2018
2. පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ සැලසුම පළාත් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ එකඟතාවය - ශ්‍රී ලංකා නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - AIIB
3. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව - ශ්‍රී ලංකා නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - AIIB
4. නැවත පදිංචි කිරීමේ සැලසුම - ශ්‍රී ලංකා නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - AIIB